

Inatsisartunut ilaasortat

Asasakka Inatsisartunut ilaasortat

”Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup tigunissaa pillugu nassuiaat” Naalakkersuisut sinnerlugit matumuuna nassiunneqarpoq.

6-1-2026
Sagsnr. 2023 - 7964

Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup tigunissaani piumasaqaatissat ersarinnerusumik nassuiarneqarnissaat kissaatigalugu, 2022-mi inatsisartuni aalajangiiffigisassatut siunnersuutigineqartoq tunuliaqutaralugu nassuiaat suliaralugu aallartinneqarpoq.

Postboks 1601
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
E-mail: isiin@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

2025-mi Inatsisartunut qinersisitsisoqarneratigut aalajangiiffigisassatut siunnersuut atorunnaaraluartoq, aalajangiiffigisassatut siunnersuutip siunertaa Naalakkersuisut naleqqutsissimavaat, taamaalillunilu aalajangerlutik nassuiaat naammassineqassasoq.

Suliassa qarfiit suut tigussallugit kissaatigineqarnersut pillugit siunissami politikkikkut eqqartuinissanut aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup tigunissaa pillugu nassuiaat pingaarutilittut immikkoortut tapertaaqataasinnaassaaq.

Inussiarnersumik inuulluaqquillunga
Med venlig hilsen

Naaja H. Nathanielsen

Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut, Nukissiutinut, Inatsisit
Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq
Naalakkersuisoq for Erhverv, Råstoffer, Energi, Justitsområdet og Ligestilling

**Aningaasaatit, pigisallu
aningaasanik nalillit pillugit
inatsiseqarnerup tigunissaa
pillugu nassuiaat**

Januar 2026

2026-mi januaarimi saqqummiunneqarpoq.

© Naalakkersuisut, Namminersorlutik Oqartussat.

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut, Nukissiutinut, Inatsisit
Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik
Imaneq 1A
Postbox 1601
3900 Nuuk
(+299) 34 50 00
isiin@nanoq.gl & asn@nanoq.gl

Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup tigunissaa
pillugu nassuiaat Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut, Nukissiutinut, Inatsisit
Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfimmit aamma

eqqartuussissuserisunit peqatigiinnit Kirk Larsen & Ascanius Greenlandimit suliarineqarpoq. Kingullertut taasaq pingaarnertut allaatiginnittuuvoq, inatsisitigullu pitsaassutsimik qulakkeerineq isumagalugu.

Siulequt

"Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup tiginissaa pillugu nassuiaat" Naalakkersuisut Inatsisartunut matumuuna saqqummiuppaat.

Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup tiginissaani piumasaqaatissat ersarinnerusumik nassuiarneqarnissaat kissaatigalugu, 2022-mi inatsisartuni aalajangiiffigisassatut siunnersuutigineqartoq tunuliaqutaralugu aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup tiginissaa pillugu nassuiaat suliaralugu aallartinneqarpoq.

2025-mi Inatsisartunut qinersisitsisoqarneratigut aalajangiiffigisassatut siunnersuut atorunnaarualuartoq, aalajangiiffigisassatut siunnersuutip siunertaa Naalakkersuisut naleqqutsissimavaat, taamaalillunilu aalajangerlutik nassuiaat naammassineqassasoq.

Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup, namminersornermut inatsimmi suliaasaqarfiit katillugit 33-usut, piffissami Namminersorlutik Oqartussat aalajangersagaanni Kalaallit Nunaata Danmarkimit tigusinnaasaasa ilagaat.

Nassuiaatip takutippaa aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup suliaqarfiusoq immikkoortortarpaalunnut agguataarsimalluni oqartussanut susasaqartunut arlalinnut atasoq. Tamanna pillugu ilaatigut isumalluutit aamma piginnaasat eqqarsaatigalugit, tigusinermi suut ilaatinneqarnerisut aamma suut pisariaqarnerisut siullertut nassuiaatigineqartariaqassaaq.

Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup pillugu nassuiaateqarnikkut, oqallinneq Inatsisartuni nanginneqarsinnaassasoq neriuutigalugu Naalakkersuisut tamanna pillugu oqallinneq aallarnerpaat.

Atuarluarina.

Naaja H. Nathanielsen

Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut, Nukissiutinut, Inatsisit
Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq

1. Eqikkaaneq

Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq 40-nik inatsiseqarluni inatsisit siammaseqisumik assigiinngitsorpassuupput, matumani ilanngullugit isumaqatigiissutitut inatsit, pisinermi isumaqatigiissutitut inatsit, taarsiissuteqartarnermut inatsit, akiligassarsinermi isumaqatigiissutitut inatsit, atomit ajoqusiinerini taarsiissuteqartarnermut inatsit, aningaasaateqarfinnut inatsit, atuisunut isumaqatigiissuteqartarnermut inatsit, sillimmasiissutitut isumaqatigiissuteqartarnermut inatsit, avatangiisit ajoquserneritut taarsiissuteqartarneq pillugu inatsit, ernianut inatsit allarpassuillu.

Kalaallit Nunaat eqqarsaatigalugu tamanna pillugu inatsiseqarnermi ilaatigut Kalaallit Nunaanni pissutsit, inatsisillu Kalaallit Nunaannut inatsisiliarineqartut immikkoortugalugit Danmarkimi inatsisit Kalaallit Nunaannut (peqquussutitigut) atortuulersinneqartut inatsisigineqarput.

Taamaalilluni aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq, inuiaqatigiinni pingaartulinnik malittarisassiuussisunik inatsisinik annertuumik, assigiinngitsorpassuarnillu inatsisitaqarpoq. Tamanna nalinginnaasunut assigiinngitsunut, soorlu assersuutigalugu niueqatigiinnermut, taarsiissuteqartarnermut, pisoqalinernullu sunniuteqarpoq, Kalaallit Nunaannilu suliaasanut tunngassuteqaannaratik, aammali assersuutigalugu nunani allani ingerlatsisunik niueqateqarnermut tunngassuteqarlutik.

Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq paatsuugassaannngitsumik nassuiaruminaappoq, aningaasaatinilli aamma pigisanik aningaasanik nalilinnik atuisinnaatitaanermi pisussaaffiit, pisinnaatitaaffiillu pillugit malittarisassatut naatsumik oqaatigineqarsinnaallutik.

Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq suliaasaqarfitsigut naalakkersuisoqarfinnut assigiinngitsunut siammarsimalluni ilaatigut inuussutissarsiornermut immikkoortumut, aningaasaqarnermut immikkoortumut, inatsiseqarnernullu immikkoortumut agguataaqqavoq. Danmarkimi aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq Erhvervsministeriaqarfiup, Justitsministeriaqarfiup, Civilstyrelsip, Domstolsstyrelsip aamma Naalagaaffiup politiivisa akornanni agguataarsimavoq.

Kalaallit Nunaanni/Danmarkimi aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup tamarmi annertunerusumik misissorneqarneranut aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermut nassuiaat tapersiivoq,

taamaalillunilu Kalaallit Nunaanni aamma Danmarkimi inatsiseqarnermut tunngatillugu aalajangiisartunut tamat isiginnissuseqalersitsilluni.

Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq tamarmi ullumikkut Namminersorlutik Oqartussat, Danmarkimilu oqartussat suleqatigiinnerisigut isumagineqarpoq. Suliassaqaarfiup tamakkerlugu tigunerani Namminersorlutik Oqartussanut piumasaqaateqarnissami, allannguinnissamut suut kissaatigineqassanersut apeqqutaassaaq. Inatsimmut nutaamik isumaliornissamut, allanngunissamullu kissaatit annertussappata inatsimmik ineriartortitsinnissamut, inatsisilerituullu sulinissaannut piumasaqaatit assingini annertussapput.

Tigusinermi akerleriissutaasinnaasut, matumani inatsisinik allanguineq inatsisinut allanut sunniutigisinnasai ilanngullugit, nassuiaammi pingaarnersiorlugit eqqartorneqarput.

Taassumap saniatigut suliassaqaarfiit tigunissaat pillugu, matumani aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq ilanngullugu, aalajangiinnissanut tunngavissiinerusimalluni politikikkut suliaasimasoq allaatigineqarpoq. Assersuutigalugu "Suliassaqaarfinnik tigusassanik misissueqqissaarneq" suli saqqummiunneqarnikuunngitsoq naatsumik nassuiaatigineqarpoq, tassani suliassaqaarfinnut tiguneqarsinnaakutsoortunut sanilliullugu aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq sunniutilerujussuussanngitsoq inerniunneqarmat. Uani aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermik tigusineq Imminut napatinnissamut killilimmik sunniuteqarnissaa, aningaasatigullu annikitsuinnarmik iluaqutitaqarlunilu sunniuteqaqataanissaanut, namminersortuunissamullu annikitsuinnarmik sunniuteqarnissaa patsisaavoq. Ajoqutissat eqqarsaatigalugit aningaasartuutissat pingaartumik ersersinneqarput, aammali aarlerinarsinnaasut pisariusinnaaneralu ersersinneqarlutik.

Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermik Danmarkimi sulianik suliaqartarnermi akunnerit atorneqartartut, ingerlatsinermi suliat, nalinginnaasumillu allaffissorneq erseqqissarneqarnissaat siunertaralugu Justitsministeriaqaarfiup nalilerpaa, – eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuineq minillugu – Kalaallit Nunaanni aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermik Danmarkimi oqartussat suliaqartarnerinut atatillugu, ingerlatsinermi aningaasartuutit nalinginnaasumik annikitsut.

Eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuisarnermi aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup iluani pigisanut aalaakkaasunut aamma pigisanut nuunneqarsinnaasunut pisinnaatitaaffinnik nalunaarsuinernik eqqartuussiviit taamaallaat suliaqartarput. Nunatsinni Eqqartuussivimmi nalunaarsuisarnissami ingerlatsinermi aningaasartuutissat, **Domstolsstyrelsip** ukiumut 1.110.000 koruuninut nalilerpai. Taassumap saniatigut IT-mik ineriartortitsinissamut aningaasartuuteqarnissaq naatsorsuutigineqassaaq.

Justitsministeriaqarfik isumaqarpoq, **aningaasaateqarfimmut tunngasoq** Danmarkimi oqartussanut ullumikkut ingerlatsinermi killilimmik aningaasartuuteqarfiusartoq. Kalaallit Nunaanni aningaasaaqarfinnut tunngatillugu **Civilstyrelsi** ukiumut agguaqatigiissillugu akunnerit 20-30-t nalinginut ingerlatsinermi aningaasartuuteqartarpoq. Taamaakkaluartoq aningaasaateqarfimmut tunngasoq Kalaallit Nunaannit tiguneqaruni allaffissornermut tunngatillugu ingerlatsinermi tunngaviusumik aningaasartuuteqassaaq. Taamaalilluni pisariaqartunik piginnaasanik ineriartortitsisoqassaaq. Civilstyrelsip toqqaannartumik nalilerpaa, nakkutilliinissami naammattumik ilisimasassat atatiinnarnissaannut, nalunaarutillu il.il. ataavartumik nutarterneqartarnissaasa qulakkeerneqarnissaanut tigusinermi ukiumut sulineq ataaseq naammassasaaq.

Inatsisinik suliaqarneq eqqarsaatigalugu Justitsministeriaqarfiup oqaatigaa, suliassaqarfiup isumagineranut, inatsisiliortarnermullu atatillugu ingerlatsinermi aningaasartuuteqarfiusartoq. Ilaatigut aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup ilusilersorneqarnissaa pillugu nunanik assigiinngitsunik annertuumik suleqateqarneq, ilaatigut aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermi ajornartorsiutit eqqartorneqartarlutik aamma inatsisiliortoqarluni nunat assigiinngitsut akornanni suleqatigiissitanik malitseqartoq innersuussutigineqarpoq. Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermik Kalaallit Nunaata inatsisinik suliaqarnissami ukiumut sulinerit qassit atussallugit naatsorsuutiginissaani, Justitsministeriaqarfik ersarinnerusumik naliliissalluni periarfissaqanngilaq. Tamatumani inatsisit suut allanngortikkusunneqassanersut imaluunniit atortuulersikkusunneqassanersut, naliliinissami ilaatigut apeqqutaammat patsisaavoq.

Naalagaaffiup politivisa paasissutissiissutigaa aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermut atatillugu politeeqarfiit sularisartagaanni, tassungalu atatillugu isumalluutitik atuisarnerini politeeqarfiit angissusaat, nunamilu sumiinnerit apeqqutaasartut. Aningaasaatit, pigisallu

anigaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermut suliassaqarfimmik tigusermut atatillugu politiit suliassaat eqqarsaatigalugit, isumalluutit suut naatsorsuutigineqarsinnaassanersut ersarinnerusumik nalilerneqanngilaq. Anigaasaatit, pigisallu anigaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermut atatillugu Naalagaaffiup politiivisa inatsisit aqutaasa arlaannaalluunniit Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnikuunnginneranik tamanna patsiseqarpoq.

Erhvervsministeriap paasissutissiissutigaa, anigaasartuutit tamaasa ilannguteerlugit angalanerit aamma angalanerit katitikkat pillugit inatsit **Rejsegarantifondip** aqutarigaa, tassungalu atatillugu Danmarkip ilusaani ingerlatsinermi anigaasartuutit ukiumut 600.000 koruuniusut. Anigaasartuutilli taakkua angalatitsivinnit anigaasaateqarfimmut ilaasortaasunit anigaasalersorneqartarput, taamaattumillu suliassaqarfik tiguneqassappat, Danmarkimilu iluseq assigalugu ingerlanneqassappat taakkua Kalaallit Nunaata anigaasartuutigisartussaangilai.

Anigaasaatit, pigisallu anigaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup ataani inatsisit allat Danmarkimit aqunneqartut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnikuunngillat, imaluunniit Danmarkimi oqartussat suliassaqarfimmut toqqaannartumik suliassaqanngitsut allassimalluni. Taamaalilluni inatsisinik ullumikkut Kalaallit Nunaannut atuutinngitsunik akuersissuteqartoqartariaqalersinnaassammat anigaasaatit, pigisallu anigaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup tiguenerani inatsisinik suliaqarneq annertusisinnaavoq. Anigaasaatit, pigisallu anigaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermi inatsisinit 42-sunit 19-init Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnikuunngillat, tamatumani soorlu assersuutigalugu Pensionernissamut katersat pillugit inatsit, akiliisitsiniartarneq pillugu inatsit aamma Nunat assigiinngitsut akornanni Pisinermi isumaqatigiissutinut inatsit.

Danmarki inatsisinik ineriartortitsinissamut akisussaalluni massakkut suleriaatsimi, Kalaallit Nunaanni oqartussat suliassammut nukinnik killilimmik atuipput. Anigaasaatit, pigisallu anigaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermik Kalaallit Nunaat tigusissappat, tamanna allarluinnaassasoq nalilerneqarpoq.

Suliassa qarfinni paasissutissat ersarissumik qulaajarneqarsimanngitsuni aningaasartuutit nangaassuteqarfigalugit ukiumut sulinerit, ingerlatsinermilu aningaasartuutit tamarmiusut tulluuttutut eqikkarneqarsinnaapput.

Tabel 1 Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup tigunerani naatsorsuutigisamik ukiumut sulinissat, aningaasartuutissallu.

Suliassaqarfik	Atorfik	Ingerlatsiner mi aningaasartuutit (kr.)	Ukiumut sulineq	Nalinga (kr.)
Aningaasaateqarfimmu suliassaqarfik	Fuldmægtigi	250.000 (missiliuut)	1	400.000 250.000
Eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuisarnermut suliassaqarfik	Eqqartuussin erni allatsi	250.000	2	860.000 250.000
	Inatsisileritoo q		0,2	
	Katillugit		2,2	
Rejsegarantifondi		600.000 (aningaasartuuteqarfiunngits oq)		0
Inatsisinik aqutsineq	Inatsisileritoo q (Pisortaq)	250.000 (missiliuut)	1	600.000
Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermik nutarterineq, nutaarlu kiisalu ata qatigiissaarineq	Inatsisileritoo q		1/2	250.000
Nunanik assigiinngitsunik suleqateqarneq				250.000
IT-mik ineriartortitsineq il.il.			250.000 (missiliuut)	
Naalagaaffiup politiivisa suliassaqarfianut atatillugu paasissutissat naammanngitsut			?	?
Finanstilsynip suliassaqarfiinut atatillugu paasissutissat naammanngitsut			?	?
			4,7	3.110.000
			Ukiumut minnerpaat ut sulineq	Minnerpaa- tut tamar- miusumik nalinga

1.	Eqikkaaneq	5
2.	Tunuliaqutaq	11
3.	Sammisanik killiliineq	11
4.	Suliassa qarfinnik tigusinissamik tunngaviusoq	13
5.	Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup tigunissaani kingunissat.....	15
6.	Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermik tigusineq.	17
6.1.	Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq pillugu politikkikkut eqqartuinerit.....	17
6.2.	Ataatsimut isigalugu tiguserup kingunissaannik naliliineq	18
6.3.	Piginnaasat, akisussaaffillu	24
6.4.	Inatsisilerinissamut piumasaqaat	28
6.4.1.	Suliassa qarfiit namminersorlutik oqartussanit tiguneqarnikuunngitsut	28
6.4.2.	Suliassa qarfiit Namminersorlutik Oqartussanit tiguneqartut.....	31
6.5.	Oqartussat.....	33
6.6.	Atortuulersitsineq, malittarinninnerlu	34
6.6.1.	Nutaamik inatsisiliornermut imaluunniit inatsimmik allannguinerimut atatillugu akerleriinnerit	35
6.6.2.	Inatsisiliorneq, naammassineqarnerilu	36
7.	EU-mut atassuteqaatit nutaat.....	39
8.	Eqikkaaneq	40
9.	Ilanngussat	42

2. Tunuliaqutaq

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu inatsisartunut ilaasortap Kuno Fencker-ip tulliuuttumi aalajangiiffigisassatut siunnersuut 2022-mi aggustip 19-iani saqqummiuppaa.

"Aqqusinikkut angallannermut oqartussaaffiup pigisanullu nalilinnut inatsisip tiguneqarnissaanut tunngavissat tamarmik nassuiaasiorfigineqarnissaat siunertaralugu Naalakkersuisut Naalagaaffiup oqartussaasuinut saaffiginneqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassatut siunnersuut."

Aalajangiiffigisassatut siunnersuut tunuliaqutaralugu Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup 2022-mi novembarip 12-iani inassutigaa, siunnersuut Inatsisartunit akuersissutigineqassasoq.

2025-mi Inatsisartunut qinersisitsisoqarneratigut aalajangiiffigisassatut siunnersuut atorunnaaraluartoq, aalajangiiffigisassatut siunnersuutip siunertaa Naalakkersuisut naleqqutsissimavaat, taamaalillunilu aalajangerlutik nassuiaat naammassineqassasoq.

Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup tigunissaani tunngavissat nalilernerneqarnissaanni tunngavissiissalluni nassuiaasiornissami, Kirk Larsen & Ascanius Greenland ikiuutissasoq Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut, Nukissiutitut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfiup noqqaaffigaa.

3. Sammisaniq killiliineq

Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup, taamaalillunilu inatsisit atasut tigunissaat nassuiaammi uani kisimik sammeneqarput. Taamaalilluni Aqqusinikkut angallannermut inatsisip tigunissaanut tunngavissat nassuiaammi sammeneqanngillat.

Nassuiaat imatut inerniliussa qarani aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup tigu nerani suliaassaasussat, kingunerisinnaasailu paasiuminarsassallugit siunertaqarpoq.

Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup aamma Ilaqutariit-Kingornussisarnerup pillugu inatsit inatsisileriner mi suliaqarfiuvoq, ulluinnarni inunnut inatsiseqarnermik taaneqartartoq. Inunnut inatsiseqarnermi

inuit akornanni pisunut inatsisseqarnermut tunngassuteqarpoq, pisunullit toqqaannartumik imaluunniit toqqaannanngikkaluartumik aningaasaatinut, pigisanullu aningaasanut nalilinnut tunngassuteqartunut – allatut oqaatigalugu aningaasanngorlugit naatsorsorneqarsinnaatillugit – aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnek tunngassuteqarluni.

Ilaqutariit–Kingornussisarnek pillugit inatsit ersarissumik killegartut aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermi suliaqarfiup immikkoortortaani inunnut inatsiseqarnermi inatsisilerineri suliaqarfinnut allanut ilaangitsortaa killuatut aalajangerneqapajaartariaqarpoq. Allatut oqaatigalugu inunnut inatsiseqarnek killilerneqarlunilu nassuiarneqareerpat kiserngoruttunut tamanut. Taamaalilluni ataqtigiissitsineq assigiinngisitaalersarpoq.

Taamaalilluni aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnek paatsuugassaannngitsumik nassuiaruminaappoq, namminerli aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit aalajangiiffigisinnaatitaaneri aallaavigalugit pisussaaffinnut, pisinnaatitaaffinnullu malittarissatut naatsumik oqaatigineqarsinnaallutik.

Nalinginnaasumik tulluuttunut immikkoortitsisoqartarpoq,

- Pigisanut nalilinnut pisinnaatitaaffiit, tassani atuisinnaatitaaneq tigussaasumut, kiap pigineraa apeqqutaatinagu, tunngatinneqarluni.
- Obligationinut pisinnaatitaaffiit, tassani pisinnaatitaaffik inummut, tigussaassoq suna pineqarnersoq apeqqutaatinagu, atugassanngortinneqarsinnaalluni.

Tassa imaappoq aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnek, inuiaqatigiinni pingaartulinnik malittarisassiuussisunik inatsisinik annertuumik, assigiinngitsorpassuarnillu inatsisitaqarpoq. Tamanna nalinginnaasunut assigiinngitsunut, soorlu assersuutigalugu niueqatigiinnermut, taarsiissuteqartarnermut, pisoqalinernullu sunniuteqarpoq, Kalaallit Nunaannilu suliassanut tunngassuteqaannaratik, aammali assersuutigalugu nunani allani ingerlatsisunik niueqateqarnermut tunngassuteqarlutik.

Tamanna pillugu suliassaqarfimmik tigusinissami qulequttat pingaaruteqarnerpaatut nalilerneqartut, nassuiaammi matumani paasissutigineqarnissaat ukkatarineqarpoq.

Namminersorneq pillugu inatsimmi malittarisassat malillugit suliassaqarfinnik tigusinissami tunngavissaq **immikkoortoq 4**-mi pingaarnertut sammissavarput. Taassumap kingorna aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup assigiinngitsorpassuunera, annertuneralu pillugu siuliani allassimasoq eqqarsaatigalgu, tigunissaani kingunissat **immikkoortoq 5**-imi sammissavagut. Taassumap kingorna aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup tigunerani suliassaajumaartussat **immikkoortoq 6**-imi itisilernerussavagut. Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermik tigusinermi inuiaqatigiinnut naatsorsuutigisamik naleqarnissaa pillugu misissueqqissaarsimaneq, naatsorsuutigsamillu suliat agguataarneqarnissaat kiisalu aningaasaqarnikkut akisussaaffik immikkoortumi ilaatigut sammineqarput. Inatsisiliornermut, nunallu assigiinngitsut akornanni Kalaallit Nunaata akuuffigisaannut atatillugu, matumani suleqatigisanut nutaamik atassuteqarnerit ilanngullugit kiisalu atugassanngortitsinissaq aamma malinnaanissaq pillugit Namminersorlutaq Oqartussat isumaliutigisassai **immikkoortoq 7**-imi sammivagut. Nassuiaammi sammineqartut, matumani aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermik tigusinermi suliat nangillugit suliarineqassappata eqqumaffigisassatut pingaarutilittut isigineqartut ilaat ilanngullugit, **immikkoortoq 8**-mi eqikkarneqarput.

4. Suliassaqarfinnik tigusinissamik tunngaviusoq

Kalaallit Nunaanni Namminersorneq pillugu inatsit nr. 473, 12. juni 2009-meersoq (namminersorneq pillugu inatsit) 21. juni 2009-mi atortuulersinneqartoq, namminersorneq pillugu Kalaallit Nunaannut aaqqiisummut tunngaviuvoq. Namminersorneq pillugu inatsisip, namminersorneruneq pillugu inatsit 1979-imi atortuulersinneqartoq taarserpaa.

Namminersorneq pillugu inatsimmut aallarniutaasumi tulliuttutut allassimavoq.

"Nunat tamat akornanni inatsisit malillugit inuiaat kalaallit namminneq aalajangiisinnaassuseqarlutik inuiaanerat akueralugu inatsisip matuma tunngavigai Danmarkip Kalaallit Nunaatalu akornanni peqatigiinnermi naligiimmik ataqpeqatigiinnerup tatigeqatigiinnerullu siuarsarnissaannik kissaateqarneq."

Taamaalilluni tamanna naapertorlugu Naalakkersuisut aamma Danmarkimi naalakkersuisut naligiillutik peqataasutut isumaqatigiissutaannik inatsit tunngaveqarpoq.

Aallarniutaasoq inatsimmut ilaavoq, aalajangersakkallu ataasiakkaat nassuiarnissaannut aalajangiisuulluni.

Suliassa qarfinnik Kalaallit Nunaata tigusinissaanut Namminersorneq pillugu inatsit malittarisassiuussivoq, suliassa qarfinnullu tigussatut kissaatigineqartunut tamanut tunngatillugu pingaarnerulluni.

Namminersorneq pillugu kalaallit qallunaallu isumalioqatigiissitaata isumaliutissiisummimik 2008-mi apriliimi tunniussisup (matuma kingorna isumaliutissiisummik taagorneqartoq) inatsisissatut siunnersuusiaanik inatsit aallaaveqarpoq.

Aallarniutip oqaasertaliussaanut naapertuuttumik, taassumap kingorna Namminersorlutik Oqartussat suliassa qarfiinik ataasiakkaanik tunniussinissami malittarisassat pillugit tulluuttutut oqaasertalerneqarput:

"§ 2. Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat aalajangersinnaavaat suliassa qarfiit inatsimmut ilanngussamiittut Namminersorlutik Oqartussat tigussagaat.

Imm. 2. Suliassa qarfiit arlallit inatsimmut ilanngussami litrap imaluunniit normup ataatsip ataaniippata suliassa qarfiit taakku piffissami ataatsimi Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanit tiguneqassapput, takuulli imm. 3.

Imm. 3. Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat aalajangersinnaavaat suliassa qarfiit ilaat inatsimmut ilanngussami nalunaarsukkami I, litra b-miittut aamma nalunaarsukkami II, nr. 15, 25 aamma 27-miittut Namminersorlutik Oqartussat tigussagaat.

§ 3. Suliassa qarfiit ilanngussami nalunaarsukkami I-miittut Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanit piffissat Namminersorlutik Oqartussat aalajangigaat malillugit tiguneqartassapput.

Imm. 2. Suliassa qarfiit ilanngussami nalunaarsukkami II-miittut Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanit piffissani Namminersorlutik Oqartussat naalagaaffimmi oqartussanik isumaqatigiinniuteqareernerisigut aalajangersarneqartuni Namminersorlutik Oqartussanit tiguneqartassapput.

§ 4. Naalakkersuisut aamma Danmarkimi naalakkersuisut isumaqatigiissutigisinnaavaat suliassa qarfiit Kalaallit Nunaannuinnaq tunngasut ilanngussamili taaneqanngitsut Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanit tiguneqarsinnaasut"

Namminersorneq pillugu inatsimmi §§ 2-mut aamma 3-mut ilanngussami "anigaasaatit, pigisallu anigaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq" nalunaarsukkami I-imi, naqinneq d-miippoq.

Taamaalilluni Namminersorneq pillugu inatsimmi §§ 2 aamma 3 malillugit anigaasaatit, pigisallu anigaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq tiguneqarsinnaavoq. Anigaasaatit, pigisallu anigaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq tiguneqassanersoq, qaqugukkullu tiguneqassanersoq Namminersorlutik Oqartussat aalajangigassaraat – ilanngussami nalunaarsugaq I.

Ilanngussami nalunaarsukkami II-mi suliassa qarfiit, naalagaaffeqatiginnermi oqartussaasut isumaqatigininniarfigereernerisigut piffissani Namminersorlutik Oqartussat aalajangersagaanni tunniunneqassapput, tak. § 3, imm. 2.

Ilanngussami nalunaarsukkap I-ip aamma nalunaarsukkap II-p akornanni immikkoortitsinissami, pingaartumik suliassa qarfiup katitigaanera, annertussusaalu aalajangiisuussaaq. Assersuutigalugu eqqartuussisarnermut inatsit pisariusutut, annertuutullu isigineqarpoq. Tamanna pillugu tiguneqarnissaa ilanngussami nalunaarsukkap II-p nr. 3-p) eqqartuussisarnermut inatsisip, matumani eqqartuussiviit ilanngullugit tigusinissap ataani allassimavoq.

Suliassa qarfinnik § 3, imm. 1 (ilanngussami Nalunaarsukkami I-imiittut) malillugu tigusinernut, suliassa qarfinnillu § 3, imm. 2 (ilanngussami Nalunaarsukkami II-imiittut) malillugu tigusinissani naatsorsuutigineqarpoq, tigusinissamut atatillugu aallaffissornermut aamma suliassanut tunngasut, soorlu assersuutigalugu tiguserup kingorna suleqatigiinnissamik pisariaqartitsinissap qulaajarneqarnissaat siunertaralugu, Namminersorlutik Oqartussat tigusinissaat Kalaallit Nunaanni aamma Danmarkimi oqartussat akornanni peqatigiittumik piareersarneqassasut.

5. Anigaasaatit, pigisallu anigaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup tigunissaani kingunissat

Namminersorneq pillugu kalaallit qallunaallu isumalioqatigiissitaasa Kalaallit Nunaanni namminersornermik isumaliutissiissutaanni qupp. 156-imi anigaasaatit, pigisallu anigaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq pillugu ilaatigut tulluuttoq allassimavoq:

"4.4.4. Inatsisit pisuussutitut tunngasut (nalunaarsukkami I, naqinneq d). Inatsisit pisuussutitut tunngasut tassaanerupput isumaqatigiissutitut pisinermullu inatsisini malittarisassat. Ilanngunneqassapputtaaq taarsiissuteqarsinnaanermut tunngasut.

Apeqqutilli tamakkua ilaat immikkut inatsisiliuunneqarsimapput, pisuussutillu pillugit inatsisinut aamma ilaapput inatsisit apeqqutitut allanut tunngasut.

Taamaalilluni ilaatigut isumaqatigiissuteqarnernut inatsiseqarnek, nalinginnaasumik lovbekendtgørelse nr. 781 af 26. august 1996 om aftaler og andre retshandler på formuerettens område-mi (Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit isumaqatigiissutit, inuinaallu akornanni pisassaqaataalersumik neriorsoqatigiinnerit allat pillugit inatsimmut nalunaarut nr. 781, 26. august 1996-meersoq), malittarisassiuunneqartoq aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup ataaniippoq. Taassumap saniatigut inatsisinik allanik, isumaqatigiissuteqarnernut inatsiseqarnermut atatillugu pissutsitut immikkut ittunut malittarisassiuussillutik allanik inatsiseqarpoq. Soorlu assersuutigalugu atuisunut isumaqatigiissuteqartarneq pillugu inatsit, akiligassarsinermi isumaqatigiissuteqarnernut inatsit allarpassuillu.

Sillimmasiissutitut isumaqatigiissuteqartarnermi isumaqatigiissutitut inatsisinut immikkut tunngasortai lovbekendtgørelse nr. 999 af 5. oktober 2006 om forsikringsaftaler-imi (Sillimmasiissutitut isumaqatigiissutit pillugit inatsimmut nalunaarut nr. 999, 5. oktober 2006-meersoq) malittarisassiuunneqarput.

Pisinermi inatsit, nalinginnaasumik lovbekendtgørelse nr. 237 af 28. marts 2003 om køb (pisineq pillugu inatsimmut nalunaarut nr. 237, 28. marts 2003-meersoq) aamma lov nr. 733 af 7. december 1988 om international købelov-imi (Nunat assigiinngitsut akornanni pisinermut inatsit pillugu inatsit nr. 733, 7. december 1988-meersoq) malittarisassiuunneqartoq aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermut aamma ilaavoq.

Kiisalu aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup aamma taarsiissuteqartarnernut inatsimmut tunngasut malittarisassiuummagu uani eqqaaneqassaaq.

Nassuiaammut uunga, suliallu nangillugu suliarineqarnissaani atugassatut aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermut atatillugu massakkut inatsisit atorineqartut tullerijaaarlugit takussutissiornerat **ilanngussaq 1** -imi ilanngunneqarpoq.

Ataatsimut isigalugu aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq 40-nik sinneqartunik (massakkut 42-nik), tamarmik inatsiseqarnermut atatillugu assigiinngitsunik inatsisitigut malittarisassiuussisunik, tamarmilli aningaasaatinut, pigisanullu aningaasanik nalilinnut tunngassuteqartunik inatsisitaqarpoq. Tamanna pillugu aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermik tigusineq Danmarkimi oqartussaqaarfinnik assigiinngitsorpaalunnit (Erhvervsministeriaqarfik, Justitsministeriaqarfik, Civilstyrelsi, Domstolsstyrelsi aamma Naalagaaffiup politiivi) ilisimasaniq nassataqassaaq, soorluttaaq suliassaqaarfiup tigunissaa sioqqullugu, tigunerani, kingornalu Kalaallit Nunaanni pisortani oqartussarpaaluit akuutinneqartariaqassasut.

Tigusinerup kingunerisaanik suliassaqaarfiit Kalaallit Nunaanni annerusumik eqqumaffigineqarnerunissaminnik, akuutinneqarnerunissaminnillu pisariaqartitsisussat tulluuttumi sammineqassapput.

6. Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermik tigusineq

6.1. Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq pillugu politikikkut eqqartuinerit

Inatsisartut 2018-imi ukiakkut ataatsimiinnerini, suliassaqaarfiit tiguneqarsimanngitsut oqaluuserineqarput. "*Suliassaqaarfiit tiguneqarsimanngitsut pillugit nassuiaat*" agguanneqarsimasooq aallaavigalugu oqaluuserineqarpoq. Tapersiissutit Danmarkimi Finansministeriaqarfiup katersorsimasai tunuliaqutaralugit nassuiaat, Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiata suliaraa.

Taassumap kingorna taamani Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiusup nalunaarusiami saqqummiunneqanngitsumi "Suliassaqaarfinnik tiguneqarsinnaasunik misissueqqissaarneq" suliaraa.

Misissueqqissaarneq tamanit takuneqarsinnaanngimmat, misissueqqissaarisimanermi inerniuliussanik nassuiaammi matumani ilanngussisoqassanngilaq. Taamaakkaluartoq aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq pillugu misissueqqissaarnerup inerniliussai ima eqikkarneqarsinnaapput, suliassaqaarfinnik tiguneqarsinnaasunik

pingaarnersiuinermi aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq pingaarnarpaat ilaginngikkaat. Taamaalilluni misissueqqissaarneq naapertorlugu aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq tiguneqartuni tamanna Imminut napatinnissamut annikinnerusumik sunniuteqassaaq, aningaasatigullu annikitsuinnartigut iluaqutitaqassaaq, sunniuteqaqataaissaalu aamma namminersortuunissamut annikinnerusumik sunniuteqarluni. Misissueqqissaarneq naapertorlugu tigusinermi ajoqutissartai arlaliussapput, uanili aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq inatsisitigut katitigaasorujussuugami pingaartumik aningaasaqarnerup tungaatigut, aammali aarlerinarsinnaasut katitigaaneratalu tungaatigut ajoqutissartaqassalluni.

"Suliassa qarfiit tiguneqarsimanngitsut pillugit nassuiaat" tunngavigalugu, 2019-imut aningaasanut inatsisip isumaqatigiissutigineqarnerani partiit Siumut, Atassut, Nunatta Qitornai, Inuit Ataqatigiit aamma Demokraatit imak aalajangiipput:

"2019-imut aningaasanut inatsit pillugu isumaqatigiissummi peqataasut ukiuni aggersuni siunnerfeqartumik aamma atasinnaasumik aningaasaqarnikkut ineriartornermik suliaqassapput, naalagaaffimmiit suliassanik tigusiartuaarnissamut inissaqartitsisoqarluni aamma ataatsimoorussamik tapiissutinik isumalluuteqarneq annikillisinneqarluni."

6.2. Ataatsimut isigalugu tiguserup kingunissaannik naliliineq

Inatsisit ullumikkut Danmarkimi aamma Kalaallit Nunaanni oqartussat suleqatigiinnerisigut isumagineqarput.

Suliassa qarfiup tamakkerlugu tigunerani, Namminersorlutik Oqartussanut piumasaqaataasussani allannguinnissamik kissaatigineqartut pingaartumik apeqqutaassapput. Nutaamik eqqarsarnissamut, allannguinnissamullu kissaatigineqartoq annertussappat, inatsisit ineriartortinneqarnissaannut aamma inatsisilerituut sulinnissaannut piumasaqaataasut assinganik annertussapput. Tamaatulli nutaanik inatsisiliornissani, taakkunannga malitseqartitsinernut aamma malinneqarnerisut nakkutigineqarnerinut.

Suliassa qarfirmik tigusiilluni ingerlatsineq nangissagaanni inatsisitigut (inuit) isumalluutit atorineqartariaqartussanik, nassuiaammik matuminnga suliaqarnermut atatillugu Justitsministeriaqarfik naliliissasoq qinnuigineqarpoq. Danmarkimi

ullumikkut suliaassanik suliaqartartut naliliinermi tunngavigineqartussaapput. Taassumap saniatigut ilaatigut tigusinermi, ilaatigullu aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermik tigusinerup kingorna ingerlatanik ingerlatiinnassallugit pisariaqartunik malitsigisaanik ingerlatsinermi aningaasartuutissat naatsorsorneqartussaapput.

Justitsministeriaqarfiup naliliinera **llanngussaq 2**–miiippoq ukunani, *"Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit Kalaallit Nunaanni inatsiseqarnek pillugu allakkiaq"* 18. juni 2024–imeersoq, *"Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit Kalaallit Nunaanni inatsiseqarnek pillugu Justitsministeriaqarfiup allakkiaanut atatillugu ilassutitut paasissutissat"* pillugit allakkiaq 3. december 2024–meersoq kiisalu *"Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermik tigusinissamut atatillugu Namminersorlutik Oqartussat Justitsministeriaqarfimmut saaffiginnissutaanut Naalagaaffiup politiivisa tapersiissutaat"* allakkiaq 13. marts 2024–meersoq.

Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit Kalaallit Nunaanni inatsiseqarnek pillugu allakkiat aallaqqaasiutaanni allassimavoq:

"Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup iluani pingaarnertut malittarisassiuussineq takussutissinneqassasoq aamma aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermut atatillugu oqartussat kikkut suliaassanik isumaginninnerinik takussutissiaq kiisalu Kalaallit Nunaat sinnerlugu Danmarkimi oqartussat suliaasaqarfimmik isumaginninnerinut atatillugu ingerlatsinermi aningaasartuutit missiliornerat.

Tamanna tunngavigalugu Justitsministeriaqarfiup.....inatsit attuumassuteqartoq misissorpaa, oqartussallu Erhvervsministeriaqarfik, Civilstyrelsi, Domstolsstyrelsi aamma Naalagaaffiup politiivi aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermut atatillugu suliaassanik sunik suliaqartarnersut kiisalu tassunga atatillugu ingerlatsinermi suut aningaasartuutigineqartarnersut paasineqarnissaa siunertaralugu paasissutissanik piniarfigalugit."

Taamaalilluni aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermik Kalaallit Nunaanni allaffissornermut **danskrit massakkut aningaasartuutigisartagaat** kiisalu umiarneq pillugu inatsimmut, qimatat pillugit inatsimmut kiisallu pigisanik atornikunik niuerneq pillugu inatsimmut atatillugu Danmarkimi politeeqarfiit suliaannut atatillugu aningaasartuutigisartagaat Justitsministeriaqarfiup allakkiaata ersarissarpai.

Justitsministeriaqarfiup allakkiap aallaqaasiutaani oqaatigereerpaa:

"Justitsministeriaqarfiup ataatsimut isigalugu nalilerpaa aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermik Kalaallit Nunaanni suliassaqarfimmik Danmarkimi oqartussat suliaqarnerini – eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuineq minillugu – nalinginnaasumik ingerlatsinermi aningaasartuutit killeqartut."

Justitsministeriaqarfiup allakkiaani ersarinnerusumik oqaatigineqartutut Kalaallit Nunaannut **eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuisarneq**, Qularnaversuisarneq pillugu Kalaallit Nunananut inatsimmi nr. 154, 10. maj 1967–imeersumi, kingusinnerusukkut allanngortinneqartumi aamma inatsit taanna malillugu Qularnaverusiussat nalunaarsugaaneranik Kalaallit Nunaannut nalunaarummi malittarisassiunneqarpoq.

Suliassaqarfimmi tassani aningaasartuutit pillugit allakkiap qupp. 11–ani (qallunaatuuani) ersarinnerusumik taaneqarput:

Domstolsstyrelsen paasissutissiissutigaa aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup iluani eqqartuussiviit ataasiinnarmik suliaqartartut, tassalu pigisanut aalaakkaasunut aamma pigisanut nuunneqarsinnaasunut pisinnaatitaaffinnik nalunaarsuisarneq.

Tassunga atatillugu Domstolsstyrelsen paasissutissiissutigaa, Nunatsinni Eqqartuussivimmi nalunaarsuisarnermik ingerlatsinermi aningaasartuutit ukiumut 1.110.000 koruunit missaannut missiliorneqarsinnaasut. Eqqartuussivimmi allatsit marluk aamma inatsisilerituutut ukiumut sulinerit 1/5–it missaasa akissaasorsorneqarnerini katillugit 860.000 koruunit missaat aningaasartuutigineqartarput, allanullu soorlu attartornermut, ingerlatsinermut, eqqiaasitsinermut, pequtinut, qarasaasinut, allaffimmilu atortunut 250.000 koruunit missaat aningaasartuutigineqartarlutik.

Taassumap saniatigut Domstolsstyrelsen paasissutissiissutigaa, Nunatsinni Eqqartuussiviup nalunaarsuinerit, taakkuninngalu suliaqarnerit tamaasa nammineq allattorlugit nalunaarsortarai, nalunaarsuinerlu nammineq allattuinnikkut pisarmat tamanna piffissartornartoq.

Oqaatigineqassaaq, Kalaallit Nunaanni digitaalimik nalunaarsuisarnissaq pillugu suliniut ingelanneqassasoq aalajangiisoqarmat. Suliniut 2025–mi, 2026–milu ingelanneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq. Eqqartuussiviit aningaasaqarnerat

pillugu 2024-mit, 2027 tikillugu isumaqatigiisummut atatillugu suliniut aningaasaliiffigineqarpoq."

Justitsministeriaqarfiup allakkiaa malillugu Justitsministeriaqarfik isumaqarpoq, **aningaasaateqarfinnut suliassaqarfik** ullumikkut Danmarkimi oqartussanut ingerlatsinermut killilimmik aningaasartuuteqarfittut isigineqartariaqartoq. Allakkiap qupperneq 14-iani (qallunaatuani) ersarinnerusumik imak allassimavoq:

"Kalaallit Nunaanni aningaasaateqarfinnut Civilstyrelsi oqartussaavoq.

Civilstyrelsip paasissutissiissugaa, Civilstyrelsip sulianut systemiani aqutsisoqarfiup misissuinermini aningaasaateqarfiit 15-it Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartut nassaarisimallugit. Tassunga atatillugu Civilstyrelsip oqaatigaa, aningaasaateqarfinnut nalunaarsuiffimmik peqanngitsoq, taamaattumillu aningaasaateqarfiit amerlanerusinnaasut.

Taassumap malitsigisaanik Civilstyrelsip paasissutissiissutigaa, Civilstyrelsi aningaasaateqarfinnut 8.000-inik amerlanerusunut nakkutilliinermi oqartussaammat, Kalaallit Nunaannilu aningaasaateqarfinnut tunngasunik ukiut tamaasa suliaqartoqarneq ajormat nalilernerqartoq, Kalaallit Nunaanni aningaasaateqarfinnut tunngatillugu aqutsisoqarfik annerpaamik akunnernik 20-30-nik nalinginut ingerlatsinermi aningaasartuuteqartartoq."

Nassuiaat tunuliaqutaralugu ilimagineqartariaqarpoq, Kalaallit Nunaata aningaasaateqarfinnut suliassaqarfimmik tigusinerani allaffissornermut atatillugu ingerlatsinermi aningaasartuuteqartoqassasoq.

Civilstyrelsip Danmarkimi aningaasaateqarfinnut 8000-iusunut allaffissorneranit aningaasaateqarfiit ikinnerusut allaffissuutigineqartussaagaluartut, piginnaasanik ineriartortitsisoqartariaqassaaq, kisianni Civilstyrelsimut sanilliullugu naleqqussarneqartussamik, annikillisinneqartussamillu. Civilstyrelsip Kalaallit Nunaanni aningaasaateqarfinnik nakkutigisaminik ullumikkut isumaginninnermini piginnaasanik siammasissumik atorsinnaasaqarpoq. Suliassaq tiguneqassappat, Kalaallit Nunaanni pisariaqartumik tunngaviusumik allaffissornissaq ineriartortinneqassaaq, suliassallu isumagineqarnerini atorneqarsinnaassalluni. Taassumap saniatigut Kalaallit Nunaanni aningaasaateqarfiit qanoq amerlatigineranut allaatigalugu nalornineq aamma isiginiarneqassaaq.

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfiup paasissutissiissutigaa, pingaartumik eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuisarneq

aamma siunissamut piginnaatitsissutit pillugit inatsit pillugit IT-mik nalinginnaasumik ineriartortitsinissamut aningaasartuuteqarnissaq naatsorsuutigineqassasoq.

Ineqarnermut, Attaveqaasersuutitut Isorliunerusunullu Naalakkersuisoqarfiup paasissutissiissutigaa, eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuisarneq illuutitik niuernermit, illuliortiternernut aningaasalersuinernut, sanaartornernut aamma illuutitut tunngatillugu sulianik suliaqartarnernut toqqaannartumik sunniuteqarmat, eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuisarnerup massakkut digitaliserinngorsarneqarneranut allannguisoq, matumani pigisanut nalilinnut allattuivimmik Nunatsinni Eqqartuussiviup digitaliserinngorsaanera, ingerlatsinermit aningaasartuutit siunissami naliliiffigineqarnissaanni tunngaviummik piumasagaatit, allanullu atasut ilanngullugit.

Taamaalilluni aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq tiguneqassasoq aalajangerneqassappat, eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuisarnermit siunissami ingerlatsinermit aningaasartuutissat aningaasaqarnermik tamarmiusumik naliliinissami ilaatinneqassapput.

Eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuisarneq digitaliserinngorsarneqaruni akimmiffiusartut annikillissasut, kinguaattooratarsinnaanerillu ullumikkut illuutitik niuernermit aamma pisortat pilersarusiortarneritut sunniuteqartartut annikillissasut naatsorsuutigineqarmat, tamanna ineqarnermut suliaasaqarfimmi inatsisitigut isumannaallisaaffigineqarnermut, suliallu ingerlanneqarneritut nukittorsaataassaaq.

Taassumap saniatigut Ineqarnermut, Attaveqaasersuutitut Isorliunerusunullu Naalakkersuisoqarfiup innersuussutigaa aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup tiguneqarnissaanni eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuisarneq immikkut, immikkoortukkuutaartumillu misissoqqissaarneqartariaqartoq, sanaartornermilu suliaasanik tiguisarnermit inatsisinut kingunissaanik misissoqqissaarisoqarluni.

Inatsinik suliaqarnivik eqqarsaatigalugu Justitsministeriaqarfiup allakkiami qupp. 3-mi (qallunaatuuani) oqaatigaa, *"suliaasaqarfimmi inatsisinik isumaginninnermut, inatsisiliornermullu atatillugu aamma ingerlatsinermit aningaasartuuteqartoq"*. Kalaallit Nunaannut atatillugu pisariaqartitsineq qanoq annertutigissanersoq allakkiami tassani oqaatigineqanngilaq, kisiannili **aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup ilusilersorneqarnissaa pillugu nunanik assigiinngitsunik annertuumik suleqateqarneq** innersuussutigineqarluni.

Allakkiami qupp. 3-mi (qallunaatuani) Justitsministeriaqarfiup ersarinnerusumik oqaatigaa:

"Taassumap malitsigisaanik oqaatigineqassaaq, nunat assigiinngitsut akornanni suleqatigiissitani Justitsministeriaqarfik aamma peqataasarmat, tassanilu ilaatigut aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermut tunngatillugu ajornartorsiutaasut eqqartorneqartarlutillu inatsisiliortoqartarluni. Saqitsaannermut inatsiseqarnermut suliassaqarfimmi EU-mi suleqatigiissitat kiisalu Naalagaaffiit Peqatigiit suliniaqatigiiffii UNCITRAL (United Nations Commissions on International Trade Law), UNIDROIT (International Institute for the Unification of Private Law) og HCCH (Hague Conference on Private International Law) pineqarput."

Nunat assigiinngitsut akornanni niueqatigiinnerit il.il. ineriartornerinut, tassungalu atatillugu nunat assigiinngitsut akornanni inatsiseqarnikkut malittarisassanik ineriartortitsinermut ilisimasaqartariaqarluni inatsisitigut suliassaqarfik katitigaasoq, Justitsministeriaqarfiup uani oqaatigisaata uppersarsarpaa.

Taamaalluni ataavartumik ineriartortitsinermut tassunga malinnaassagaanni, inatsimmillu isumaginninnermut atatillugu Kalaallit Nunaata nunat assigiinngitsut akornanni soqutigisaasa isumaginissaannut isumalluutini annikitsuinnaanngitsunik atuisoqassasoq allakkiaq ilimanarsisippaa, aamma tak. matumap ataani EU-mut atassuteqaatit nutaajusinnaasunut tunngasoq.

Malitsigisaanik aningaasaateqarfinnut suliassaqarfimmik nakkutilliinissami tunngaviusumik sakkussaqaarnissaq qulakkeerniarlugu, Justitsministeriaqarfiup "Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit Kalaallit Nunaanni inatsiseqarneq pillugu Justitsministeriaqarfiup allakkiaanut atatillugu ilassutitut paasissutissat" pillugit allakkiamini, Kalaallit Nunaata ukiumut sulinissatut naatsorsuutigisinnaasai itisilerpai. Aningaasaateqarfinnut suliassaqarfimmik nakkutilliinissami tunngaviusumik sakkussaasariaqartunik Kalaallit Nunaata sakkussaqaarnissaa kiisalu suliassaqarfimmik aqutsinermi nalunaarusianik il.il. ataavartumik nutarterisarnissaq qulakkeerniarlugu, ukiumut sulinissatut qassit pisariaqassanersut Civilstyrelsen nalileruminaatsippaa. Taamaakkaluartoq Civilstyrelsen nalilerpaa, nakkutilliinissami suliassap isumaginissaani naammattumik ilisimassat pigiinnarneqaarnissaannut kiisalu nalunaarusiat il.il. ataavartumik nutarterneqartarnissaasa qulakkeerneqaarnissaanut ukiumut sulineq ataaseq naammassasoq.

Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermik allaffissornissamut, nunallu assigiinngitsut akornanni suleqatigiinnermut peqataanissamut ukiumut sulinernik atuinissaq eqqarsaatigalugu Justitsministeriaqarfiup aallarniutigalugu oqaatigaa aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermut Kalaallit Nunaata ukiumut sulinernut atuinissaminut naatsorsuutigisinnaagassaa ersarinnerusumik missiliornissaanut Justitsministeriaqarfik periarfissaqanngitsoq. Inatsisit suut allanngortikkusunneqarnersut imaluunniit suut atortuulersinneqarusunnersut, matumani EU-mi inatsisit aallaavigalugit malittarisassat naammassineqarnissaannut kalaallit tungaannit qanoq kissaatigineqartiginera ilanngullugu, taamatut missiliuinissami apeqqutaanerat ilaatigut patsisaavoq.

Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermik tigusinermi aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup aamma aningaasanut tunngatillugu malittarisassiuussinerup akornanni ataqatigiinnernut atatillugu Kalaallit Nunaata ukiumut sulinernik qanoq annertutigisumik atuinissaa Finanstilsynip missiliorsinnaangilaa.

6.3. Piginnaasat, akisussaaffillu

Namminersorlutik Oqartussat suliassa qarfirmik tigusi gunik, suliassa qarfirmi inatsisiliortutut atuutsitsinissamullu pissaaneqarneq Namminersorlutik Oqartussat ilutigisaanik tigussavaat. Taassumap saniatigut suliassa qarfiup aningaasalersorneqarnera tiguneqassaaq. Ilutigisaanik suliassa qarfirmut Danmarkimi ministerip akisussa anera atorunnaassaaq. Suliassa qarfik tiguneqartinnagu inatsit Kalaallit Nunaannut atuuttoq, Namminersorlutik Oqartussat namminneerlutik nutaamik inatsisiliornissaasa tungaannut atuutiinnassaaq.

Taamaalilluni aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup tiguneratigut Namminersorlutik Oqartussat suliassa qarfirmi inatsisiliornissaminut piginnaatitaaffeqalissapput. Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup tiguneratigut inatsisartut inatsisaannik nutaanik akuersissuteqartoqanngippat, Naalakkersuisut nutaamik inatsisiliornissaasa tungaannut inatsit atuutereersoq suli atuutissaaq.

Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermik tigusinermut atatillugu aningaasatigut akisussaaffik piffissami tigusi ffirmi Namminersorlutik Oqartussanut tunniunneqassaaq.

Aningaasaqarneq pillugu Namminersorneq pillugu inatsisip § 6-iani imak allassimavoq.

"§ 6. Suliassa qarfiit Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanit §§-ini 2-mit 4-mut pineqartut malillugit tiguneqartut piffissami tiguneqarnerminniit Namminersorlutik Oqartussanit aningaasalersorneqalissapput.

Imm. 2. Pigisat nalillit suliassa qarfimmut tigusamut atavissut Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat tigussavaat."

Tigusinerup kingorna Namminersorlutik Oqartussat kisimik inatsisissanik nutaanik suliqaarnissanut suliniuteqarsinnaatitaallutillu, piginnaatitaassapput. Suliassa qarfimmi pigisat nalillit pigilersimasat Namminersorlutik Oqartussanit tiguneqassapput.

Nutaamik inatsisiliortoqartinnagu aallaavittut isumassarsianik ineriartortitsisoqariarluni inatsisissap oqaasertassaa suliarineqartarpoq. Nalinginnaasumik Inatsisartuni oqallinnerni isumassarsiamik ineriartortitsisoqartarpoq, taassumallu kingorna inatsisissatut siunnersuutip oqaasertalerneqarnissaa siunertaralugu inatsisissatut siunnersuut naalakkersuisoqarfimmut ingerlateqqinneqartarluni. Isumassarsiamik ineriartortitsineq aamma ataatsimiititaliami ataavartumi imaluunniit naalakkersuisoqarfimmi pisinnaavoq, taassumallu kingorna assinganik suliarineqartarluni. Suliqaarnermi inatsisiliortut, soqutigisasaaqatigiillu akornanni sunniivigeqatigiissitsiniartoqartarpoq.

Kalaallit Nunaata sunniuteqarsinnaanini atussallugu kissaatigissappagu, suliassa qarfinni pineqartuni naalakkersuisoqarfiit, aqutsisoqarfiillu inatsisiliornissamik suliassaq isumagissavaat. Ataatsimut isigalugu oqaatigineqarsinnaavoq, inatsisiliorfiginiarneqartut qanoq katitigaatiginerat, allannguutissat qanoq annertutiginerat, minnerunngitsumillu nutaanik suliniutit akulikissussaat isumalluutinik atuinissamik pingaartumik apeqqutaassammata. Isumalluutit oqartussanut akisussaaffimmik tiguisunut agguataarneqartussaassapput.

Siuliani oqaatigineqareersutut, aqunneqartussaassasunik aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq 40-t sinnerlugit inatsisitaqarpoq. Taassumap saniatigut inatsiseqarfippaaluut aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermik kalluivoq, taamaalillunilu aningaasaatit, pigisallu

anigaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup iluani sunniuteqarlutik imaluunniit sunnerneqarlutik.

Namminersorneq pillugu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiisummini isumaqarpoq, Kalaallit Nunaanni pissutsit immikkut nikingassutaasut nikingassutigalugit suliassaqaarfik Kalaallit Nunaanni pineqartoq Danmarkimi suliassaqaarfimmi pitsaassuseq assigalugu ingerlanneqarnissaa, danskit naalagaaffiata ataavartumik aamma Namminersorlutik Oqartussat suliassaqaarfimmik tigusinissaata tungaanut qulakkiissagaa.

Taamaalilluni anigaasaatit, pigisallu anigaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermi nutartigassat suli nutarterneqanngitsut, tigusinissaq sioqqullugu nutarterneqartariaqarput.

Taamaalilluni anigaasaatit, pigisallu anigaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup tigunissaanik isumaliutissiisuteqarnermut atatillugu anigaasaatit, pigisallu anigaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup iluani Kalaallit Nunaata massakkut killiffia misissussallugu naleqquppoq.

Anigaasaatit, pigisallu anigaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup siammaseqisumik atuuffeqarnera eqqarsaatigalugu anigaasaatit, pigisallu anigaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup tiguenerani, suliaqaarfiit annertunerpaasut, pingaaruteqarnerpaasullu ataasiakkaat, taamaattumillu aamma isumalluutininik atuiffiunerpaasussatut naatsorsuutigineqartariaqartut minillugit nalinginnaasumik pissutsit immikkoortumi matumani nassuiaammi ukkatarineqassapput.

Suliaqaarfik pineqartup Danmarkimi pitsaassutsimut nutarterneqarsimanersoq naliliiffigissallugu periutsitut, Danmarkimi inatsit Kalaallit Nunaanni assinganik inatsimmut atatillugu Danmarkimi inatsit qasseriarluni nutarterneqarsimanersoq Kirk Larsen & Ascanius Greenlandip misissorlugillu nallersuuppaa.

Suliaq tamanna **ilanngussaq 1**–imi eqqaaneqarpoq. Inatsisinut ataasiakkaanut killiffimmik inerniliussaq ilanngunneqarpoq.

Isumalluutininik atuinerusariaqarnissamik inatsiseqarnermik killiffimmik misissuineq imminermini takutitsinersoq, nalornissutitalimmik missiliuutaaginnarsinnaavoq. Taamaakkaluartoq anigaasaatit, pigisallu anigaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup annertoqisup katitigaanerata misissorneratigut, isumalluutissat paasikannerneqarsinnaassapput.

Taamaakkaluartoq suliassa qarfiit oqimaannerit – isumaqatigiissuteqarnernut inatsit, pisinermi isumaqatigiissutitut inatsit, taarsiissuteqartarnernut inatsit il.il. suliaqarfiginiaraanni suliassa killeqassaaq, massakkullu sulisorineqartut pigiinnarlugit imaluunniit ukiumut sulinernik ilallugu isumagineqarsinnaassasoq ilimanarluni. Tassunga tunngatillugu oqaatigineqassaaq, inatsit nutaaq kisimi sammineqartussaani, aammali inatsisip atuuttup nutarterneqarnissaa misilittakkat aallaavigalugit ataavartumik pisartooq sammineqartussaammat.

Qanoq annertutigisumik suliaqarnissap, taamaalillunilu aamma isumalluutit atorineqartussat aqunnissaannut pingaarnertut Namminersorlutik Oqartussat piginnaatitaaffigaat.

Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermi suliassa qarfinnik ataasiakkaanik – aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermik ilaannakortumik – tiguisoqarsinnaangilaq. Isumalluutit eqqarsaatigalugit assersuutigalugu malittarisassat isumaqatigiissuteqarnernut inatsimmut, pisinermilu isumaqatigiissutitut inatsimmut tunngassuteqartut kisiisa tigussallugit, taassumallu kingorna aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermi allani aaqqiissutit atuuttut ingerlatiinnartissallugit immaqa Namminersorlutik Oqartussanit kissaatiginarsinnaassagaluarpoq.

Aaqqiissut taamak ittoq Namminersorneq pillugu inatsit malillugu tunngavissaqanngilaq.

Inatsiseqarfimmi ataatsimi piginnaasaqarfik Kalaallit Nunaanni akisussaaffimmut, Danmarkimilu akisussaaffimmut avissallugu aamma periarfissaanngilaq. Assersuutigalugu isumaqatigiissuteqarnernut inatsisip iluani inatsimmut nutaamut akisussaaffik kisiat tigunissaanut, taassumallu kingorna atortuulersinneqarnissaa, aqunneqarnera, ilaatigullu nakkutigineqarnera Danmarkimiisiinnarnissaanut Kalaallit Nunaat periarfissaqanngilaq.

Taamaakkaluartoq assersuutigalugu oqartussat suliassa, nakkutiginninnerit, nakkutilliinerillu il.il. Danmarkimi oqartussanit piffissap ilaani isumagineqarnissaat pillugu suleqatigiinnissamik isumaqatigiissutitigut ersarinnerusumik isumaqatigiissuteqarnissamut malittarisassaaq akimmiffiunngilaq. Taamaalilluni suliassa qarfik ataatsikkut tiguneqarsinnaassaaq, oqartussalli suliassa ilaat immikkoortukkuutaarlugit tiguneqarlutik.

Tassunga ilanngullugu allaffissornikkut suliassat Danmarkimit ilassutit pisarineqarsinnaassasut aamma naatsorsuutigineqartariaqarpoq. Allaffissornermi

suliassani taamak ittuni soorlu assersuutigalugu ingerlatseqatigiiffinnik ingerlatsinermi inatsimmi ingerlatseqatigiiffinnik nalunaarsuisarneq (CVR) Danmarkimi Erhvervsstyrelsi aqutugalugu pisarpoq, naak qitiusumik suliffeqarfinnik nalunaarsuiffimmi nalunaarsuisarneq pillugu Inatsit Kalaallit Nunaannit tiguneqareeraluartoq.

Inatsisilli ataavartumik pissutsinut malinnaatinneqarnissaanut, matumanilu nunami aamma nunat assigiinngitsut akornanni inatsisinut allanut naleqqussaanissami Namminersorlutik Oqartussat annertuumik suli tapersiissuteqartariaqartassapput. Inatsit aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup malittarisassaannut toqqaannartumik ilaanngitsoq, kisiannili aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermit sunnertissasoq imaluunnit sunniisoq aamma pineqarpoq.

Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup tigunerani Namminersorlutik Oqartussat akisussaaffigiligassai ataasiakkaarlugit, tulluuttumi immikkoortuni sammineqarput.

6.4. Inatsisilerinissamut piunasaqaat

Inatsisit, aqutsinikkullu malittarisassiat pillugit Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat, naalagaaffimmilu oqartussat suleqatigiinnerat Namminersorneq pillugu inatsisip kapitali 5-ia tunngassuteqarpoq. Kapitalimi aalajangersakkat (§§ 17-18) suliassa qarfinnut Namminersorlutik Oqartussanit tiguneqarsimanngitsunut tunngassuteqarput. Namminersornerullutik Oqartussat pillugit inatsit malillugu atuussimasoq eqqarsaatigalugu tusarniaasussaataitanerup annertusineqarnissaanik kinguneqarpoq.

6.4.1. Suliassa qarfiit namminersorlutik oqartussanit tiguneqarnikuunngitsut

Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup tiguniarnagu Namminersorlutik Oqartussat aalajangissappata, suliassa qarfinnut naalagaaffeqatigiinnermi oqartussaasut ataanniittunut malittarisassat malillugit suliassa qarfik siunissami isumagineqartussaassaaq.

Tamanna pillugu malittarisassat Namminersorneq pillugu inatsisip § 17-iani aamma § 18-iani ersarinnerusumik allaatigineqarput. Inatsisit nutaat

atuuffissaannut periarfissat pingasuupput. Tamanna pillugu Namminersorneq pillugu kalaallit qallunaallu isumalioqatigiissitaasa Kalaallit Nunaanni namminersornermik isumaliutissiisummini tulliuuttoq qupp. 90-imi allassimavaa:

" Inatsisinik Kalaallit Nunaannut atuuttussanik immikkut akuersissuteqartoqarnerata saniatigut Danmarkimi inatsisiliani inatsisip naalagaaffiup ilaani atuuffissaanut atatillugu ima oqaasertaliisoqartarpoq:

- *Inatsit Kalaallit Nunaannut atuuppoq.*
- *Inatsit Kalaallit Nunaannut atuutinngilaq taamaattorli kunngip peqqussutaatigut Kalaallit Nunaanni atuuttussanngortinneqarsinnaavoq Kalaallit Nunaanni pissutsit immikkut ittut pissutigalugit allaassuteqarluni.*
- *Inatsit Kalaallit Nunaannut atuutinngilaq."*

Naalagaaffeqatigiinnermi assigiimmik inatsiseqarnissaq kissaatigineqassappat, inatsisip Danmarkimut aamma Savalimmiunut atuunnerata saniatigut Kalaallit Nunaannut aamma atuutissaq. Danmarkimi innuttaasutut pisinnaatitaaneq pillugu inatsit, Kunngissaq pillugu inatsit, Danmarks Nationalbank pillugu inatsit, aningaasaq pillugu inatsit aamma Nunani allani kiffartuussisarneq pillugu inatsit tassunga assersuutissaapput.

Danmarkimi inatsimmut sanilliullugu (annikinnerusumik) nikingassuteqarluni inatsit Kalaallit Nunaannut atuutissappat, Kalaallit Nunaanni pissutsit nikingassutigalugit kunngip peqqusutaatigut inatsit Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarsinnaanera pillugu aalajangersakkamik ilanngussisoqarsinnaavoq.

Kalaallit Nunaannut naleqqussarnerusariaqartut naleqqussarlugit inatsimmik atortuulersitsinissami peqqussutitigut periarfissaq eqaallunilu sukkammat, suliaasaqarfiit amerlanersaanni peqqussutitigut periarfissaq atorneqarpoq. Inatsisip imarisassaanut Kalaallit Nunaata kissaatai inatsisissatut siunnersuutigineqartup sinaakkutaasa iluini akuerineqarsinnaanngippata, taarsiullugu suliaasaqarfimmi pineqartumi Kalaallit Nunaannut immikkut inatsisiliorniartoqassaaq.

Inatsisiliornermi aamma aqutsinikkut malittarisassanik ilusilersuineq pillugit suleriaasissaq § 17-ip aamma § 18-ip innersuuppaat. Tassunga atatillugu naalagaaffimmut, inatsimmullu tunngaviusumut tunngasunut akerlianik pissutsit assigiinngitsut suleqatigiissitap oqimaaqatigiissippai. Illuatungaani Namminersorlutik Oqartussanut annertunerusumik sunniuteqarnerulernissaa

eqqarsaatigalugu, illuatungaani Folketingip suliai aamma Danmarkimi inatsisiliortariaaseq, ilutigisaanik mattunneqassanngitsaq, eqqarsaatigalugit. Assigiinngitsut taakkua akornanni oqimaaqatigiissitsinissaq imaaliniikuvoq:

"§ 17. Danmarkimi naalakkersuisut inatsisissatut siunnersuutaat Kalaallit Nunaannut atuuttussat imaluunniit atuuttussanngortinneqarsinnaasut Folketingimut saqqummiunneqartinnatik Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanut ingerlatinneqartassapput oqaaseqarfigisassanngorlugit.

Imm. 2. Danmarkimi naalakkersuisut inatsisissatut siunnersuutitik Kalaallit Nunaannuinnaq tunngasunik imaluunniit Kalaallit Nunaannut immikkut pingaarutilinnik aalajangersakkanik imallit Folketingimut saqqummiutsinnagit, Namminersorlutik Oqartussat oqaaseqaataat utaqeqqaartassavaat.

Imm. 3. Imm. 2-mi pineqartut oqaaseqaatit tunniunneqarnissaannut piffissaliussamik aalajangersaasoqarsinnaavoq.

§ 18. Aqutsinikkut malittarisassanut missiliuut Kalaallit Nunaannut tunngassutillit imaluunniit atuuttussanngortinneqarsinnaasut, atortussanngortinneqarnissaat sioqqullugu Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanut nassiunneqassapput oqaaseqarfigisassanngorlugit.

Imm. 2. Aqutsinikkut malittarisassat Kalaallit Nunaanni kisimi atuuttussat imaluunniit Kalaallit Nunaannut immikkut pingaarutillit atortussanngortinneqarnissaat sioqqullugu Namminersorlutik Oqartussat oqaaseqaataat utaqqineqqaartassaaq.

Imm. 3. Imm. 2-mi pineqartut oqaaseqaatit tunniunneqarnissaannut piffissaliussamik aalajangersaasoqarsinnaavoq."

Suleriaasissatut toqqarneqartup, tak. §§ 17 aamma 18, kingunerisaanik ataatsimut inatsimmut Kalaallit Nunaat ilaatinneqarnissaminik periarfissaqassaaq, taamaalillunilu malittarisassanik sukkanerusumik malinnaatitsisarluni, illuatungaatigulli peqqussutitigut suleriaaseq atorneqassanersoq, taamaalillunilu inatsit Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqassanersoq kalaallit tungaannit nammineq isummerfigineqartussaammat tassunga pituttorsimanani.

Oqaatigineqassaaq, kunngip peqqussutai inatsisinik Kalaallit Nunaannut atortuulersitsisut tassaammata aqutsinikkut malittarisassat "Kalaallit Nunaannuinnaq atuuttunik aalajangersagartaqarmata". Tamanna pillugu §18, imm. 2 malillugu kunngip peqqussutaanik atortuulersitsisoqannginnerani Namminersorlutik Oqartussat oqaaseqartinneqqaassapput.

Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermik aqutsinermi Danmarkimi oqartussat sulianik suliaqarnerat eqqarsaatigalugu, Justitsministeriaqarfiup 2024-mi juunip 18-iani allakkiaa, **ilanngussaq 2**, malillugu suliassat ullumikkuminngarnit isumalluutitik atuinikinneruffiussasut nalilerneqarpoq.

Nutaamik inatsisiliornikkut imaluunniit inatsimmut allannguinermit malitsigisaanik inatsisissatut siunnersuut/inatsit "naleqqussarneqarsinnaavoq". Taamaalilluni sunniutaasumik iluarsiiissutit ilanngunneqartussat pineqakkajuttarput.

Naalakkersuisoqarfimmi suliarineqareeraangata suliap atortuulersinneqarnissaa sioqqullugu nutsigassanngortinneqartarpoq, Namminersorlutik Oqartussanullu saqqummiunneqartarluni.

Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup iluani inatsisinut tunngatillugu Danmarkimi inatsisit, Kalaallit Nunaanni pissutsinut naleqqussarlugit Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqartarnerat qangaaniilli annertuutigut suleriaasiusimavoq.

6.4.2. Suliassa qarfiit Namminersorlutik Oqartussanit tiguneqartut

Namminersorlutik Oqartussat inatsisitigut suliassa qarfimmik piffissami tigusineranit, suliassamik isumaginninneq tamarmi, matumani nutaamik inatsisiliorneq aamma/imaluunniit atuutereersumik atatitsiinnarneq (imaappoq, aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermut atatillugu malittarisassanik allanngortoqartillugu inatsimmik atuuttumik pisariaqartumik iluarsiiissuteqartarnissaq) ilanngullugu, Namminersorlutik Oqartussaniippoq.

Taassumap saniatigut aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq inatsisinut allanut tiguneqartussaangitsunut arlalitsigut attuumassuteqarpoq, matumani ilaatigut akiliisinnaajunnaarnernut inatsiseqarneq aamma pisoqalisarnerit ilanngullugit. Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup tigu nerata kingorna sulia qarfiit ilaanni inatsisinik atuuttunik allannguinnissaq, sulia qarfinni tiguneqanngitsuni Danmarkimi oqartussat ata qatigiissaareqatigineqartariaqassagalarput.

Inatsisiliornerup Namminersorlutik Oqartussanut tunniunneqarneratigut inatsisiliorneq qanoq ingerlanneqassanersoq, namminersorneq pillugu inatsimmi malittarisassa qanngilaq. Inatsisinik akuersissuteqartarnermut,

allanngortitsisarnernullu Namminersorlutik Oqartussat namminneerlutik malittarisassa atuatissapput.

"Ataatsimoorussamik" inatsisiliortarnermit suliassa qarfimmik tigusi nermut ilaatigut tapersersuineq, namminersorneq pillugu inatsimmut nassuiaatini ippoq (Folketingstidende 2008-09, tillæg A, qupp. 4091). Suliassa qarfinnik tigusi nermi Kalaallit Nunaanni, Danmarkimilu oqartussat akornanni suleqatigiittoqassasoq tassani innersuussutigineqarpoq.

Nassuiaatini allassimavoq, Namminersorlutik Oqartussat suliassa qarfinnik il.il. tigusi nissaanni allaffissornikkut, suliassat igullu suliassat qulaajarneqarnissaat siunertaralugu tigusi nissat Namminersorlutik Oqartussat, naalagaaffeqatigiinnermilu oqartussaasut akornanni peqatigiilluni piareersarneqartassasut.

Assersuutigalugu Danmarkimi ministeria qarfiup, Kalaallit Nunaanni naalakkersuiso qarfik suleqatigalugu tulliu ttunik suliagaruni naleqqutissaaq:

- Suliassa qarfimmi inatsisinik atuuttunik takussutissiorneq
- Suliassa qarfimmi suliassat suunerinik, matumani aqutsinermi suliassat ilanngullugit, takussutissiorneq
- Suliassa qarfinnut allanut tiguneqartussa anngitsunut attuumaffinnik qulaajaaneq
- Suliassa qarfimmi nunat assigiinngitsut akornanni Kalaallit Nunaat, Danmarkilu pisussaaffeqarsimappat taakkuninnga qulaajaaneq
- Danskit naalagaaffiata suliassa qarfimmu t aningaasartuutaannik naatsorsuineq
- Suliassa qarfimmi kisitsisit atorlugit nassuiaatit attuumassutillit
- Nalilinnik pigisa qarpat taakkua naatsorsuusi orneqarneri

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuiso qarfiani Inatsiseqarnermut Immikkoortortaq pisaria qarfiini akuutinneqartassaaq. Taassumap saniatigut inatsisartut inatsisissaannik siunnersuusi ornermut atatillugu Danmarkimi oqartussat siunersiueqatigineqartassasut siunnersuutigineqarpoq.

Tigusi nissamik piareersarneq makkuninnga kinguneqarsinnaavoq:

- Tigusinissaq pillugu Danmarkimi ministerip pineqartup aamma Naalakkersuisup pineqartup akornanni ataatsimut nalunaarutissatut siunnersuut.
- Tigusinerup kingorna ilaatigut Danmarkimi, Kalaallit Nunaannilu oqartussat attuumassuteqartut akornanni suleqatigiinnissaq pillugu, matumani malittarisassat nunat assigiinngitsut akornanni sunniuteqartut ilanngullugit, isumaqatigiissutissatut siunnersuut.

Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnek katitigaallunilu annertusoq ataasiaannarani erseqqissaatigineqarpoq. Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnek tiguniarlugu Naalakkersuisut aalajangissappata, suleqatigiinnissamik iluseq tamanna malinneqassanersoq isumaliutigineqarsinnaakutsoorpoq.

6.5. Oqartussat

Danmarkimi aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup annersaa Justitsministeriaqarfimmit aqunneqarpoq.

Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermi oqimaannerpaat assinganik naalakkersuisoqarfimmut attuumassuteqartumut inissinneqarunik isumatusaarnersuaq – pisumi uani Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut, Nukissiutinut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfimmi inatsisilerituut Inuussutissarsiuutinut Immikkoortortami sulianik suliaqartuni.

Tassannga oqartussamut inissiinissami, naalakkersuisoqarfimmi tassani immikkoortortaqarfik nutaaq periarfissaasinnaavoq.

Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermi inatsisip oqaasertassaa, tassungalu nassuiaatit suliassaasarpur. Taassumap saniatigut Danmarkimi oqartussat arlaqartut nakkutilliinermi assigiinngitsunik suliaqartarpur.

Suliassami – inissinneqarfiani – inatsisilerituunik inatsisissatut siunnersuutinik suliaqarnermik paasisimasalinnik aammalu aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup siammasissumik suliaqarfianik, kalluagaanillu ilisimasaqartunik sulisoqarnissaa naatsorsuutigineqartariaqarpoq. Taassumap saniatigut nakkutilliinissamik suliassaq isumagineqartariaqassaaq.

Isumalluutit qanoq annertutigisut atorfissaqartinnissaanni, Namminersorlutik Oqartussat tungaanniit qanoq sukkatigisumik inatsit atuuttoq allanngortissallugu kissaatigineqassanersoq apeqqutaassaaq. Taamaakkaluartoq suliat suliarineqarnissaanut, suliatigullu apeqqutinik akissuteqarnissami il.il. ataavartumik suliarineqartussanut sulisunik atuisoqartuaannartussaavoq. Siuliani eqqaaneqartutut tiguserup kingorna inatsisit amigaataalernaviangillat, inatsisillu atuuttut ingerlatiinnarneqarsinnaapput. Aatsaat malittarisassanik nutaanik imaluunniit atuutereersunik nutarterinissamik kissaateqartoqarpat, sulisut amerlanerusut atorfissaqartinneqalissapput. Ajornanngippat pioreersunit isumagineqarsinnaassapput (assersuutigalugu naalakkersuisoqarfinni pineqartuni inatsisilerisuut).

6.6. Atortuulersitsineq, malittarinninnerlu

Namminersorneq pillugu inatsimmi § 3, imm. 1 naapertorlugu, suliassaqarfik qaqugu Namminersorlutik Oqartussanut tunniunneqassanersoq eqqaaneqareersutut Namminersorlutik Oqartussat namminneq aalajangissavaat. Piffissamit tassanngaanniit Namminersorlutik Oqartussat suliassaqarfimmi inatsisiliornissamik aamma naalakkersuinissamik pissaaneqassapput. Suliassaqarfik akisussaaffigiligaq nutaaq qanoq atortuulersinneqassanersoq Kalaallit Nunaata nammineerluni aalajangissavaa. Taamaakkaluartoq inatsisinut atuuttunut imaluunniit siunissami inatsisissanut attuumaffimmik, Danmarkimi oqartussat peqatigalugit nassuiarneqartariaqartunik pilertoqarsinnaavoq.

Taamaalilluni aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup tamakkiisup iluani qaqugu – qanorlu annertutigisumik – inatsimmik nutaamik aalajangersaasoqassanersoq imaluunniit inatsiseqarfimmi ataatsimi arlalinniluunniit inatsimmik allannguisoqassanersoq Namminersorlutik Oqartussat kisimik aalajangigassaraat.

Assersuutigalugu isumaqatigiissuteqarnernut inatsisip iluani naalagaaffeqatigiinnermi inatsit qaqutigorujussuaq allannguuteqartartoq, pisinnermi isumaqatigiissutitut inatsit allaanerulluni ukiup kingulliup ingerlanerani arlaleriarluni iluarsiiissuteqarfineqarsimavoq, tak. ilanngussaq 1.

6.6.1. Nutaamik inatsisiliornermut imaluunniit inatsimmik allannguinnermut atatillugu akerleriinnerit

Inatsimmik allannguinnerit inatsisinut allanut sunniuteqarsinnaapput. Assersuutigalugu pisinnermi isumaqatigiissutitut inatsimmik allannguinnerit atuisutut isumaqatigiissutit ilaat pillugit inatsimmi aamma aningaasersuinnermik ingerlataqarneq pillugu inatsimmi aalajangersakkanik allannguisariaqalersitsisinnaavoq, naak kingullertut taaneqartoq namminersorneq pillugu inatsimmut ilanngussami nalunaarsugaq 1, naqinneq d)–mi taaneqartutut aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermut ilaangikkaluartoq, kisianni nalunaarsugaq II, litra 25)–mut ilaasoq.

Namminersorlutik Oqartussat aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq tigussappassuk, suliassa qarfinni tiguneqarsimanngitsuni allani inatsisinik malitsigisaanik allanngunissaq pisariaqartillugu, Kalaallit Nunaanni nutaamik inatsisiliorinissami Folketingip inatsimmik atuuttumik allanngunissaanut ataqatigiissaarisooqassaaq/allannguinissaa utaqqinneqassaaq. Ilutigisaanik allannguutip tassumap Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnissaa Kalaallit Nunaanniit utaqqinneqassaaq.

Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermik tigusinerup kingorna assersuutigalugu akiligassarsinnermi isumaqatigiissutitut inatsisip Kalaallit Nunaannut tunngasortaanik allannguisooqarpat, allannguinnerit kingunerisaannik kingorna Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqartussamik aningaasersuinnermik ingerlataqarneq pillugu inatsit allannguiffigineqartariaqarsinnaassaaq.

Kalaallit Nunaanni aamma Danmarkimi inatsisit akornanni akerleriinnerit pillugit, Namminersorneq pillugu kalaallit qallunaallu isumalioqatigiissitaasa Kalaallit Nunaanni namminersornermik isumaliutissiissutaani qupperneri 202–203–mi ima allassimavoq:

"Ullumikkut atuutereerput suliassa qarfiit arlaqartut iluanni Kalaallit Nunaanni Danmarkimilu maleruaqqusat assigiinngitsut, taamaattumillu suliassani Kalaallit Nunaannut Danmarkimillu tunngassutilinni Kalaallit Nunaanni Danmarkimilu inatsisitgut akerleriissuteqartoqalersinnaavoq. Assersuutigalugu apeqqutinngorsinnaavoq inatsisinut tunngasoq aalajangersimasooq naliliiffigineqassanersoq maleruaqqusat Kalaallit Nunaanni atuuttut malillugit, imaluunniit maleruaqqusat Danmarkimi atortut malillugit. Apeqqutinngorsinnaavortaaq Kalaallit Nunaanni oqartussaasut aalajangigaat Danmarkimi akuerineqarlunilu – aamma akerlianik – naammassisassanngortinneqarsinnaanersoq.

Inatsisissamut siunnersuutip atulersitaaneritigut suliaasaqarfiit arlaqartut Kalaallit Nunaanni namminersorlutik oqartussanut nuutinneqarnerata peqatigisaanik – ilanngullugit innuttaasunut pingaaruteqarluinnartunut tunngasut, soorlu inatsisit pillaaasarnermut tunngasut, eqqartuussisarnermut tunngasut, inatsisit ilaqutariinnermut tunngasut inatsillu nalinginnaasoq pisuussutitut tunngasoq – apeqqutitik taamaattunik saqqummersoqartarnissaa annertusiartussasoq ilimagisariaqarpoq. Inatsisissamik siunnersuutikkut matumuuna isummerfigineqanngilaq apeqqutit taamaattut qanoq iliornikkut aaqqiivigineqartassanersut suliaasaqarfiit Kalaallit Nunaanni namminersorlutik oqartussanit tiguneqarsinnaasut iluanni, inatsisissamik siunnersuut atortussanngortitaasimasoq tunngavigalugu. Tamatumunnga ilaatigut pissutaavoq pisariaqassanngimmat apeqqutinngorsinnaasut suliaasaqarfiit ataasiakkaat iluanni assigiimmik aaqqiivigineqartarnissaat. Tassunga taarsillugu naatsorsuutigineqarpoq Kalaallit Nunaanni oqartussaasut naalagaaffimmilu oqartussaasut isumaqatigiissuteqarnikkut allatullu ataqatigiissumik suleqatigiinnikkut pisariaqartillugu peqatigiillutik apeqqutitik pineqartunik oqaloqatiginnissutiginnittarnissaat."

Taamaalilluni suliaasaqarfinni inatsisitigut tunngaviit assigiitsinnagit – matumani aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermi malittarisassat ilanngullugit – inatsit atuuttoq akerleriissuteqarpat, tamanna peqatigiit (Kalaallit Nunaanni aamma Danmarkimi oqartussat susassaqtut) akornanni suliamit, suliamut aaqqinneqartassaaq. Oqaatigineqartutut ataqatigiissaakkamik suleqatigiinnikkut, isumaqatigiissuteqarnikkullu tamanna pissaaq.

6.6.2. Inatsisiliorneq, naammassineqarnerilu

Ullumikkut inatsisiliarineqartartut Namminersorlutik Oqartussat, Danmarkimilu oqartussat suleqatigiinnerisigut, soqutigisaqatigiillu attuumassuteqartut immersueqataatillugit suliarineqartarput.

Massakkut suleriaasiusumi inatsimmik ineriartortitsinissamik Danmarki akisussaanerani Kalaallit Nunaanni oqartussat suliaasanut killilimmik isumalluutitik atuisarpoq. Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq Kalaallit Nunaata tigussappagu tamanna allaanerussasoq nalilernerqarpoq.

Immikkoortoq 6.3 "Piginnaasat, akisussaaffillu"–mi taaneqartutut isumalluutitik amerlanerusunik pisariaqartitsinerup saniatigut uani erseqqissaatigineqassaaq, tigusinerup kingorna najoqqutassaq suna takorloorneqarnerisooq apeqqutaasorujussuussammat.

Ilanngussaq 1-imi allassimasutut aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermi annertuumi inatsisit ataqatigiipput, soorluttaaq inatsisilerineri suliaasaqarfiit siammaseqisumik assigiinngitsorujussuusut.

Taamaattumik nutaanik inatsisiliornerni, inatsisinillu attuumassuteqartunik nutarterineri, malinnaatitsineri suliaassat annertunerussasut aamma naatsorsuutigisariaqarpoq. Taamatut suliaqarnermi inatsit "aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarner"-mut toqqaannartumik atassuserneqarsinnaasoq kisimi suliaasaaneq ajorpoq, aammali Kalaallit Nunaanni inatsit Danmarkimi imaluunniit nunat assigiinngitsut akornanni inatsimmut sunniuteqarluni Danmarkimi, nunanilu assigiinngitsuni inatsisit Kalaallit Nunaanni inatsimmut "akuliunneqarsimasut" suliaasaasarlutik.

Nutaamik inatsisiliornermi – suliaasaqarfinni malittarisassat assigiit atussallugit ersaritsillugu – Danmarkimi inatsit assilillugu suliarissallugu najoqqutassaasinnaassaaq.

Danmarkimi inatsimmik allannguisoqartillugu, assinganik inatsisissatut siunnersuummik Naalakkersuisut Inatsisartunut saqqummiussisarnerisigut tamanna pisinnaavoq. Inatsimmut allamut atatillugu allannguinnissamik pisariaqartitsinerit aamma ilaatinneqassapput. Tamanna pillugu suliaasaqarfimmi Danmarkimi inatsisissanik piareersaataasumik suliaqarnerit qanimut malinnaavigineqartariaqarput, soorlu aamma EU-mi siunnersuutit, inatsisillu attuumassuteqartut malinnaavigineqartariaqartut¹.

Tassunga atatillugu tunngaviusumik pissuseq pivoq. Nuna sunaluunniit kisimiissinnaangilaq, nunanili assigiinngitsuni inuiaqatigiinni najoqqutassanut naleqqussartariaqarluni. Tamanna pillugu suliaasaqarfimmi inatsit nunanit suleqatigisanit imaluunniit niueqatigisartakkanit akuerineqarsinnaasariaqarpoq. Assersuutigalugu pisineri isumaqatigiissutitut inatsit imaluunniit isumaqatigiissuteqarnut inatsit nunanit niueqatigineqartartunit akuerineqarsinnaasariaqarpoq. Tamanna pillugu nunat taakkua suleqatigiinnassallugit kissaatigineqassappat, inatsit nunani allani inatsimmut

¹ Ilaatigut EU-mi inatsisip inatsimmi innersuunneqarneratigut, Danmarkimi EU-mi inatsisit atortuulersinneqartarput. Suleriaaseq tamanna Kalaallit Nunaanni atorneqarsinnaangilaq, tak. Kalaallit Nunaanni inatsisiliornissami inatsisinut periutsit atorlugit malittarisassat. Inatsisartut EU-mut piginnaatitsisimanginnerinik, aammali EU-mi malitassat il.il. kalaallisuunngorlugit nutserneqarsimanginnerinik patsiseqarpoq. Taamaalluni suliaasaqarfimmi inatsimmik paasinissaannut innuttaasut periarfissaqassanngillat.

qanoq annertutigisumik nikingasinnaassanersoq pillugu iluamik erseqqinnaviannngilaq.

Taassumap saniatigut aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermi suliaasaqarfiit ataasiakkaat immikkut eqqumaffigissallugit pisariaqarpoq. Assersuutigalugu aningaasaateqarfinnik inuussutissarsiorfiunngitsunik, taakkualu suliaannik Civilstyrelsi ullumikkut Justitsministeriap ataani nakkutilliissalluni akisussaavoq. Aningaasaateqarfinnulli inuussutissarsiorfiusunut Erhvervsstyrelsi oqartussaavoq. Taamaalilluni aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermik tigusinermi, oqartussat suliaasaataat assigiinngitsut ullumikkut danskit naalagaaffiannit isumagineqartut Namminersorlutik Oqartussat aamma isummerfigisariaqassavaat.

Pigisanik aalaakkaasunik nalunaarsuineq (eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuineq) ullumikkut Nunatsinni Eqqartuussivimmit, eqqartuussiveqarnerup tiguneqarsimannginneratigut Danmarkimi Eqqartuussivinnut ilaasumit isumagineqartarpoq.

Pigisanik aalaakkaasunik nalunaarsuineq Kalaallit Nunaanni mannineq allattuinnikkut pisarpoq, Danmarkimili ukiut qulit missaasa matuma siorna digitaalinngortinneqarluni. Kalaallit Nunaanni nalunaarsuisarneq digitaalinngortinneqassasoq politikikkut aalajangerneqarnikuuvoq – tassunga Danmarkimi eqqartuussivikkoortumik nalunaarsueriaaseq atorneqassaaq. Danmarkimi eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuisarneq suliaasamik taamak ittumik tigusisinnaanerani aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup ilaa assigiimmik inatsisitigut tunngaveqarneranik ilaatigut patsiseqarpoq. Tamanna sunniuteqarnerlussanersoq massakkut inernilerneqarsinnanngilaq, tamannali ukkatarissallugu qulaajarniassallugulu pingaaruteqarlunilu naleqquppoq.

Taamaalilluni takussusiussagaanni aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup tigusinerani, danskit oqartussatut suliaannik tigusinermi ineriartortitsinissamut akimmiffiusinnaasut misissussallugit, pinngitsoortinniassallugillu aamma naleqquppoq.

Tamanna pillugu siunnersuutigineqarpoq, aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup tigusinnaanik isumaliutunut atatillugu tigusinissaq, suliaassallu siunissami isumaginissaa pillugu oqartussat attuumassuteqartut oqaloqatigalugit aallartinneqassasut.

7. EU-mut atassuteqaatit nutaat

Danmarki EU-mut kiisalu aqqissuussaanernut assigiinngitsorpaalunnut – ilaatigut FN-ip ataani aqqissuussanut – ilaasortaanermigut ilaatigut nutaanik inatsisiliorniarnermik suliniutit pillugit eqqartuinerpaalunnut peqataasarpog.

Taamaalilluni Namminersorneq pillugu kalaallit, qallunaallu isumalioqatigiissitaasa Kalaallit Nunaanni namminersornermik isumaliutissiissutaani qu. 54-imi imak allassimavoq:

"Suliassa qarfinni nunat akornanni pisussaaffeqarfiusuni Kalaallit Nunanni Danmarkimilu oqartussanut naleqqussinnaavoq suleqatigiinnissamik isumaqatigiissuteqarnernissaq s.ass. nunat arlallit kattuffiini kalaallit danskillu kissaatigisaat anguniarneqartillugit oqallinnissat sioqqullugit peqatigiilluni piareersaqatigiinnissanik qulakkeerisinnaasut. Suleqatigiinneq taamaattoq minnerunngitsumik ministerianut ataasiakkaanut attuumassutilik kapitali 7-imi ersarinnerusumik allaaserineqarpoq."

Tamanna tunuliaqutaralugu danskit, kalaallillu isumaat naalagaaffeqatigiinnermi oqartussaasut aamma EU-p kiisalu nunat assigiinngitsut naapittarfiini ataavartumik oqallisigineqartarnissaat siunertaralugu assersuutigalugu naalagaaffeqatigiinnermi oqartussaasut, Namminersorlutik Oqartussallu akornanni nalliuteqqittartumik ataatsimiittoqartarnissaa suleqatigiinnissamik isumaqatigiisummi allassimaguni naleqqutissaaq.

Kalaallit Nunaata Naalagaaffeqatigiinnermi naalakkersuinikkut inissisimaneq, matumani suliassa qarfinnik tigusinnermi inatsisiliornissamik aamma naalakkersuinissamik pissaaneqarneq piffissami tigusiffimmi Namminersorlutik Oqartussanit tiguneqarnissaa ilanngullugu patsisaallutik, Namminersorlutik Oqartussat aamma EU isumaqatigiissusiorsimapput. Isumaqatigiissutini aalisarneq pillugu isumaqatigiissut annersaavoq, annikinnerusulli aamma isumaqatigiissutigineqarsinnaapput. Taassumap kingorna – suliassa qarfik "anigaasaatit, pigisallu anigaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq" tiguneqassappat taassumap tiguinerata kingorna – anigaasaatit, pigisallu anigaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup iluani inatsisit EU-mi pinngortut pillugit ilisimatinneqartarnissaq pillugu EU isumaqatigiissusiorfigissanerlugu Namminersorlutik Oqartussat namminneq aalajangigassarissavaat. Justitsministeria qarfik taamatut ilisimatinneqartarpoq, taamaalillunilu EU-mik toqqaannartumik imaluuniit Justitsministeria qarfik aqutugalugu

ilisimatinneqartarnissamik isumaqatigiissusiussanerlutik Namminersorlutik Oqartussat aalajangigassarissavaat.

8. Eqikkaaneq

Kalaallit Nunaanni namminersorneq pillugu inatsit, Kalaallit Nunaanni Namminersorneq pillugu inatsit nr. 473, 12. juni 2009-meersoq, 2009-mi juunip 21-ani atuutilerpoq. Taassumap kingorna §§ 2 - 4 kiisalu inatsimmut ilanngussaq naapertorlugit suliassa qarfinnut erseqqinnerusumik taasani inatsisiliornissamik, naalakkersuinissamillu pissaaneqarneq Namminersorlutik Oqartussat tigusiinnaavaat. Taamaalilluni ilaatigut "aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq" tiguneqarsinnaavoq, tak. ilanngussaq nalunaarsugaq I, naqinneq d.

Suliassa qarfik tamakkerlugu tiguneqassaaq, imaappoq suliassa qarfimmi inatsimmi ataasiakkaanut inatsisiliornissamik, naalakkersuinissamillu pissaaneq kisimi tiguneqarsinnaanngilaq. Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermut tunngasoq ataatsimut tiguneqassaaq, ullumikkullu najoqqutat assingusut atorneqartut assinginik Danmarkimi oqartussat piffissami ersarinnerusumik isumaqatigiissuteqarfiusumi oqartussat suliassa atanik isumaginnissinnaaniassammata, oqartussat suliassaasa ilaat immikkoortukkuutaartumik tunniunneqarsinnaassallutik.

Kalaallit Nunaanni/Danmarkimi aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq tamakkerlugu annertunerusumik misissorneqarneranut ilanngussaq 1 tapersiivoq, taamaalillunilu Kalaallit Nunaanni aamma Danmarkimi inatsiseqarnermik aalajangiisussanut tamat isiginnilersitsilluni.

Danmarkimi naalakkersuisut siumut isumaqatiginninniarfiginerisigut suliassa qarfippaallut tiguneqarsinnaapput, suliassa qarfiillu ilaat - matumani "aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq" ilanngullugu - Namminersorlutik Oqartussat namminneq kissaateqarnerisigut tiguneqarsinnaallutik.

Tigusinermut atatillugu allaffissornermut, suliassanullu tunngasut soorlu assersuutigalugu tigusinerup kingorna suleqatigiinnissamik pisariaqartitsinerup qulaajarnissaa siunertaralugu, Suliassa qarfinni tamani Namminersorlutik

Oqartussat tigusinissaat Kalaallit Nunaanni, Danmarkimilu oqartussat peqatigiillutik piareersarneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Pissutsinut toqqaannartumik imaluunniit toqqaannanngikkaluartumik aningaasanngorlugu naatsorsorneqarsinnaasunut aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq tunngassuteqarpoq. Suliassaqarfik inatsisitigut assigiinngissitaarlunilu annertulluni 40-t sinnerlugit inatsisitaqarpoq, taakkualu inuiaqatigiinni punaarutillit ilaannik malittarisassiuussillutik. Ulluinnarni assigiinngitsunut soorlu assersuutigalugu isumaqatigiissuteqarnernut, niuernermut, taarsiissuteqarnermut, pisoqalinernullu sunniuteqarpoq – Kalaallit Nunaata iluaniinnaangitsoq, aammali nunani allani ingerlatsisunik niueqateqarnermi. Suliassaqarfimmi inatsisit amerlanersaat Danmarkimi inatsisaapput Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarsimasut, inatsisillu ataasiakkaat Kalaallit Nunaannuinnaq atuullutik.

Suliassaqarfinnik sinneruttunik siunissami nalinginnaasumik tiguserunissaq pillugu isumaliutiginninnerit, Inatsisartut 2018-imi ukiakkut ataatsimiinnermi aallartippaat. *"...ukiuni aggersuni siunnerfeqartumik aamma atasinnaasumik aningaasaqarnikkut ineriartormik suliaqassapput, naalagaaffimmiit suliassanik tigusiartuaarnissamut inissaqartitsisoqarluni aamma ataatsimoorussamik tapiissutinik isumalluuteqarneq annikillisinneqarluni", malitsigisaanik aamma aalajangerneqarpoq.*

Akisussaaffeqarfiit suut inuiaqatigiinnut naleqarnerulersitsinissaattut naatsorsuutigineqartut pillugit misissueqqissaarnissamik Naalakkersuisut periaasiorput. Periaaseq qulequttanik marlunnik tunngaveqarpoq: *Imminut napatinneq* aamma *Ajoqutit*. Misissueqqissaarneq tamanut saqqummiunneqarnikuunngilaq, kisiannili Kalaallit Nunaata aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq tiguppagu tamanna naleqarnerulersitsissasoq naatsorsuutigineqanngitsoq, tiguserli killuanik nunap karsianut aningaasartuuteqarnerulernermik kiisalu qitiusumik allaffeqarfimmut, matumani aamma sulisutigut piumasaqaatit annerulernerinik kinguneqassasoq Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfiup inerniliussai tikkuussipput.

Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq tamarmi Namminersorlutik Oqartussat, Danmarkimilu oqartussat suleqatigiinnerisigut, soqutigisaqatigiillu attuumassuteqartut immersueqataatinnerisigut ullumikkut isumagineqarpoq. Suliassaqarfiup tamakkerlugu tigunerani Namminersorlutik

Oqartussanut piumasaqaataasussani, allanngunissamut kissaatit pingaartumik apeqqutaassapput. Inatsimmut nutaamik isumaliornissamut, allanngunissamullu kissaatit annertussappata inatsimmik ineriartortitsinissamut, inatsisilerituullu sulinissaannut piumasaqaatit assinganik annertussapput. Taamatulli inatsisinik nutaanik atortuulersitsinissami, malittarinninnissami, malinneqarnersullu nakkutilliinissami ippeq. Sulianik suliaqartarnermi, malittarinninnissamilu inatsisilerinermik pitsaasumik tunuliaqutalinnik aammalu tunngaviusunik inatsiseqarnermut attuumassuteqartunik misilittagalinnik sulisoqartariaqarpoq.

Danmarki inatsisinik ineriartortitsinissamut akisussaalluni massakkut suleriaatsimi, Kalaallit Nunaanni oqartussat suliassammut nukinnik killilimmik atuipput. Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermik Kalaallit Nunaat tigusissappat, tamanna allarluinnaassasoq nalilerneqarpoq.

Naalagaaffiup politiivisa aamma Finanstilsynip suliaqarfiini kisitsisitigut paasissutissat naammanngikkaluartut ataatsimut nalilerneqarpoq aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup tигunerani naatsorsuutigisamik ukiumut sulinissani, ingerlatsinissamullu aningaasartuutissani minnerpaamik ukiumut sulinerit 4,7-iussasut, minnerpaamillu ukiumut 3,11 mio. koruunit missaanniissasut.

9. Ilanngussat

Ilanngussaq 1 – Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermi inatsisit Kalaallit Nunaannut attuumassuteqartut.

Ilanngussaq 2 – Allakkiat assigiinngitsut Justitsministeriaqarfimmit nassiussat.

Ilanngussaq 1

**Aningaasaatit, pigisallu
anigaasanik nalillit pillugit
inatsiseqarnerup tigunissaa
pillugu nassuiaat**

Januar 2026

0. Aallaqqaasiut

"Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq" siammasilluni 42-t tikillugit inatsisitaqarpoq – inatsisillu arlaqartut ataasiarlutik imaluunniit arlaleriarlutik allanngortinneqarnikuullutik. Kalaallit Nunaat eqqarsaatigalugu tamanna pillugu inatsiseqarnermi ilaatigut Kalaallit Nunaanni pissutsit, inatsisillu Kalaallit Nunaannut inatsisiliarineqartut immikkoorutigalugit Danmarkimi inatsisit Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqartut inatsisigineqarput.

Inatsimmut ilanngussaq 1, naqinneq d-mut inatsisit sorliit ilaatinneqarnersut, Namminersorneq pillugu inatsimmi (NI-mi) imaluunniit tassunga piareersaataasumik suliami (isumaliutissiisummi) ersarissumik allassimanngilaq.

Inatsilerpaaluit, tamakkernagilli isumaliutissiisummi taaneqarput.

Taassumap kingorna takussutissiimi uani – paasiuminarsaanissaq piinnarlugu – tulluuttutut agguataarisoqarpoq imak;

1. inatsisit NI-mut ilanngussami nalunaarsugaq 1, naqinneq d-mi allassimasut,
2. aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermi inatsisit, isumaliutissiisut malillugu § 4 malillugu toqqaannartumik tiguneqarsinnaasut aamma
3. inatsisit allat aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneqarnermut tunngassuteqarlutik Kalaallit Nunaannut attuumassuteqartut,
4. aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermi inatsisit Kalaallit Nunaannut attuumassuteqanngitsut.

1. Inatsisit Namminersorneq pillugu inatsimmut ilanngussami nalunaarsugaq 1, naqinneq d-mi allassimasut.

Namminersorneq pillugu inatsimmut (NI-mut) isumaliutissiisummi tulluuttoq allassimavoq:

"Pisuussutitut inatsisinut assersuutigalugu ilaapput isumaqatigiissuteqarnernut inatsisit, isumaqatigiissutit aammalu pisuussutitut inatsisit iluanni inatsisitigut iluutsitut allanut tunngasut pillugit inatsimmik nalunaarummi nr. 781-imi, 26.

august 1996-imi malittarisassaliuunneqarsimasut. Ilaapputtaaq inatsisit allat isumaqatigiissuteqarsinnaanermik inatsimmut atatillugu apeqqutinik immikkut ittunik malittarisassallit. Soorlu atuisut isumaqatigiissuteqarsinnaanerannik inatsit nr. 451, 6. juni 2004-imeersoq, akiligassarsisinnaanermik isumaqatigiissuteqarsinnaaneq pillugu inatsit nr. 398, 13. juni 1990-imeersoq, inatsisikkut nr. 538-kkut, 8. juni 2006-ikkut allanngortinneqarsimasoq, illumik il.il. pisinermi atuisut illersorneqarnissaannik inatsit nr. 391, 14. juni 1995-imeersoq, attartornermut isumaqatigiissutit pillugit inatsit nr. 453, 22. maj 2006-imeersoq, illumik piffissami aalajangersimasumi attartorsinnaanermik isumaqatigiissuteqarsinnaanermik inatsit nr. 472, 30. maj 1993-imeersoq, aningaasartuutit tamaasa ilannguteerlugit angalanerit pillugit inatsit nr. 472, 30. juni 1993-imeersoq, niuernermi akunnermiliuttut niuernermilu angalanerit pillugit inatsit nr. 272, 2. maj 1990-imeersoq aammalu piginnaatitsissutit pillugit inatsit (inatsimmik nalunaarut nr. 636, 15. september 1986-iimeersoq, inatsisikkut nr. 271 ikkut aamma inatsisikkut 272-ikkut 2. maj 1990-imeersukut allanngortinneqarsimasoq). Sillimmasiinermik isumaqatigiissutitut tunngatillugu inatsisinut isumaqatigiissuteqarnermut tunngasunut apeqqutit malittarisassaqaqput sillimmasiinerit pillugit isumaqatigiissutit pillugit inatsimmi nr. 999-imi 5. oktober 2006-imeersumi. Pisuussutit pillugit inatsisiniipputtaaq inatsisit pisinermut tunngasut, pisineq pillugu inatsimmik nalunaarummi nr. 237-imi, 28. marts 2003-imeersumi malittarisassiuunneqarsimasut aamma nunat assigiinngitsut akornanni pisineq pillugu inatsimmi nr. 733-mi, 7. december 1988-imeersumi malittarisassiuunneqarsimasut. Ilaapputtaaq 155 inatsisit pisinermut inatsisinut il.il. tunngasumik inatsisinik sorlernik atuinissamut tunngasumik malittarisassat. Taaneqarsinnaapput inatsimmik nalunaarut nr. 722, 24. oktober 1986-imeersoq nunat assigiinngitsut akornanni mikisualunnik pisinermi nunap sorliup inatsisaanik atuinissamut tunngasoq, aamma inatsit nr. 188, 9. maj 1984-imeersoq isumaqatigiissuteqarnikkut pisussaaffinnut il.il. inatsisip sorliup atorneqarnissaanik isumaqatigiissuteqarnerit, inatsit taanna allanngortinneqarsimalluni inatsisikkut nr. 442-kkut, 31. maj 2000-imeersukkut. Inatsisit pisuussutitut tunngasut arlaqartut malittarisassartaqaqput taarsiissuteqarnissamut pisinnaatitaaffinnut apeqqutinik imalinnik. Immikkut taaneqarsinnaavoq inatsimmik nalunaarut nr. 885, 20. september 2005-imeersoq, taarsiisinnaanermik akisussaaffimmut tunngasoq, inatsisikkut nr. 1545-ikkut, 20. december 2006-ikkut allanngortinneqarsimasoq, aamma inatsit nr. 371, 7. juni 1989-imeersoq, nioqqutigisanut akisussaanermut tunngasoq, inatsisikkut nr. 541-kkut 8. juni 2006-imeersukkut allanngortinneqartoq. Aamma taaneqassapput inatsit nr. 225, 6. april 1994-imeersoq, avatangiisinik

ajokusiinermi taarsiinissamut tunngasoq, inatsisikkut nr. 552-ikkut, 24. juni 2005-ikkut allanngortinneqartoq, inatsit nr. 332, 31. maj 2000-imeersoq atomit atorlugit ajokusiinermut taarsiissuteqarnermut tunngasoq, inatsisikkut nr. 433-ikkut, 31. maj 2000-imeersukkut allanngortinneqartoq, inatsimmik nalunaarut nr. 1100, 8. november 2006-imeersoq angallannermut inatsimmut tunngasoq (taarsiineq sillimmasiinerlu pillugit kapitali 16) , inatsisikkut nr. 1560-ikkut aamma 1565-ikkut, 20. december 2006-imeersukkut allanngortinneqartoq, aamma inatsimmik nalunaarut nr. 692, 9. september 1986-imeersoq nioqutissanik assartuineq pillugu nunat assigiinngitsut akornanni isumaqatigiissutit (inatsit CMR) pillugit. Suliassa qarfinni pisuussutit pillugit inatsisinut tunngasuni inatsisit taaneqarsinnaasut allat assersuutigalugu tassaapput sulisitsisup akisussaanera aamma pisoqalisoortut pillugit Danske Lovimi aalajangersakkat ilaat, inatsit nr. 274, 22. december 1908-meersoq pisassarisat ilaasa pisoqalisoortarnerannut tunngasoq, inatsimmik nalunaarut nr. 639, 16. december 1986 imeersoq, pappiaranik aningaasanik nalilinnik atorunnaarsitsisarnermut tunngasoq, inatsisikkut nr. 539-ikkut, 8. juni 2006-imeersukkut allanngortinneqartoq, inatsimmik nalunaarut nr. 158, 9. marts 2006-imeersoq eqqartuussivikkut nalunaarsuisarnermut tunngasoq, inatsisikkut nr. 539-ikkut, 8. juni 2006-imeersukkut allanngortinneqartoq, inatsimmik nalunaarut nr. 669, 23. september 1986-imeersoq, akiitsut allagartaannut tunngasoq, inatsisikkut nr. 539-ikkut, 8. juni 2006-imeersukkut allanngortinneqartoq, inatsimmik nalunaarut nr. 743, 4. september 2002-imeersoq, kingusinaarluni akiliinermi il.il. ernialiisarnermut tunngasoq, inatsisikkut nr. 554-ikkut 24. juni 2005-imeersukkut allanngortinneqartoq, aamma inatsit nr. 29, 16. februar 1932-imeersoq, akiitsoqartut aningaasanik toqqorsinikkut pituttugaasinnaajunnarsinnaanerannut tunngasoq. Aamma taaneqassapput akiliisitsiniartarneq pillugu inatsit nr. 329, 14. maj 1997-imeersoq, inatsisikkut nr. 538-ikkut, 8. juni 2006-ikkut allanngortinneqartoq, aamma inatsimmik nalunaarut nr. 698, 11. august 1922-imeersoq, aningaasaateqarfinnut peqatigiiffiillu ilaannut tunngasoq, inatsisikkut nr. 552-ikkut, 24. juni 2005-imeersukkut allanngortinneqartoq.”

Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit isumaqatigiissutit, inuinnaallu akornanni pisassaqaataalersumik neriorsoqatigiinnerit allat pillugit inatsimmut nalunaarut (isumaqatigiissutinut inatsit)

Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermi inatsisit arlaqartut assigalugit isumaqatigiissutitut inatsisip pingaarnertut inatsisaa inatsit nr. 242/1917-imeersoq, inatsisitigut nr. 104/1965-imeersutigut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarpoq.

Kingorna isumaqatigiissutitut inatsit Danmarkimut tunngatillugu arfineq-marloriarluni allanngortinneqarpoq. Allanguutit naatsumik nassuiaatigineqassapput:

Inatsimmi nr. 250/1976-imeersumi § 2-mi pingaarnertut inatsiseqqaaq katillugit sisamanik allannguiffigineqarpoq, tassanilu iluanaarniapilulluni atornerluinerup (imm.1) kingunerisaanik atortussaanginnera, naleqqutinngitsumik isumaqatigiissut atortussaajunnaarsinneqarsinnaaniassammat isumaqatigiissuteqarnernut inatsisip § 36-anik pingaarnertut immikkut piumasagaatinik atortuulersitsineq (imm. 2), § 37-usimasumik atorunnaarsitsineq kiisalu pingaarnertut inatsisip § 38, imm. 1-ia pillugit inatsisip aalajangersagaa nutaamik oqaasertalerneqarpoq. Inatsimmik allannguneq taaneqartoq Kalaallit Nunaannut toqqaannartumik sunniuteqanngilaq, tak. inatsimmi § 5, imm. 1, pingaarnertulli inatsimmik allannguinerit kunngip peqqussutaatigut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarsinnaallutik, tak. § 5, imm. 3. Piginnaatitaaneq taanna peqqussutigut nr. nr. 250/1980-imeersutigut atorneqarpoq.

Kingorna inatsisitigut nr. 1098/1994-imeersutigut isumaqatigiissuteqarnermut inatsisip imarisaa allanngortinneqaqqippoq, tak. inatsimmi 1994-imeersumi § 1. Taamaallilluni inatsimmik tassannga allannguinerup kingunerisaanik isumaqatigiissut Isumaqatigiissuteqarnermut inatsisip § 36-ani pingaarnertut immikkut piumasagaatinut akerliusoq atorunnaarsinneqaannarani, isumaqatigiissutip imarisaa naleqquttumik imaqarnissaa qulakkeerniarlugu imarisaanik aalajangiinissami naliliinerulluni (imm. 1). Kiisalu inuussutissarsiutillit aamma atuisut akornanni malittarisassiuussinissaq siunertaralugu inatsimmi 1994-imeersumi imm. 2-mi isumaqatigiissuteqarnermut inatsimmi kapitali nutaaq sisamanik nutaanik aalajangersagaqartoq, Isumaqatigiissuteqartarnermut inatsimmi §§ 38 a - 38 d, ilanngunneqarpoq. Aalajangersakkanik taakkuninnga nutaanik ilanngussinnek, atuisunut isumaqatigiissutini naleqqutinngitsumik piumasagaatit pillugit malitassap 93/13/EØF atortuulerinneqarnissaanik siunertaqarpoq, Kalaallit Nunaalli EU-mut ilaasortaanginnerata kingunerisaanik suliniutit Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnissaannik piumasagaatitaqanngilaq. Taamaakkaluartoq inatsimmut allannguutip § 8-aa malillugu, kunngip peqqussutaatigut inatsit Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarsinnaavoq. Ulloq manna tikillugu Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnikuunngilaq.

Taassumap saniatigut inatsimmut allannguutit tulliuttut atortuulersinneqarnikuupput: Angajoqqaatut sinniisuutitaaneq pillugu inatsisip allanngortinneqarneratigut pingaarnertut inatsimmi §§ 22-mik aamma 24-mik allanngortitsilluni inatsit nr. 389/1995-imeersoq; toqusup qimataasa agguataarneqarnissaat pillugu inatsisip allanngortinneqarneratigut pingaarnertut inatsimmi § 21, imm. 2-mik allanngortitsilluni inatsit nr. 385/1996-imeersoq; isumaqatigiissuteqarnernut inatsisip § 9 a-nik atortuulersitsilluni inatsit nr. 1376/2011-meersoq, taamaalillunilu CISG, immikkoortoq II Danmarkimi inatsimmut ilanngunneqarluni; atorfinitsitsinermi immikkut piumasaqaatit pillugit inatsit atortuulersinneqarmat, unammilleqatigiinnermut immikkut piumasaqaatit pillugit isumaqatigiissuteqarnernut inatsisip § 38-anik atorunnaarsitsilluni inatsit nr. 1565/2015; aamma inatsit nr. 2158/2021, tassani isumaqatigiissuteqarnernut inatsimmut § 38 c, imm. 2 kiisalu §§ 38 e aamma 38 f ilanngunneqarmata. Allannguutit tamakkiisumik imaluunniit ilaannakortumik Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnissaannut inatsimmut allannguutit taaneqartut taakkua tallimat tamarmik inatsisitigut tunngaveqarput, piginnaatitaanerli taanna inatsisini pineqartuni atorneqarnikuunngilaq.

Inerniliineq, isumaqatigiissuteqarnernut inatsimmut tunngasut eqqarsaatigalugit, 1976-imi allannguutit atortuulersinneqartut, matumani aamma pingaarnertut immikkut piumasaqaatit Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqartut nangaassutigalugit, isumaqatigiissuteqarnernut Kalaallit Nunaannut inatsisip inatsit 1917-imi atortuulersinneqartoq assigaa. Allannguutit allat, soorlu assersuutigalugu isumaqatigiissuteqarnernut inatsimmi kapitali IV-p atortuulersinneqarnera Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnikuunngilaq. Tassunga atatillugu Kalaallit Nunaanni inatsit naapertorlugu aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarneq malillugu isumaqatigiissut atortutigit nalilerneqarsinnaanani taamaallaat tamaat isigalugu atortussaajunnaarsinneqarsinnaammat, isumaqatigiissuteqarnernut inatsimmi § 36-mi pingaarnertut immikkut piumasaqaatit - Danmarkimi inatsit eqqarsaatigalugu - naleqqussarlugu Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnikummat tikkuassallugu qitiuvoq.

Atomit ajoqusiinerinut taarsiissuteqarneq pillugu inatsit (atomit ajoqusiinerini taarsiissuteqartarnermut inatsit)

Atomit ajoqusiinerini taarsiissuteqartarnermut inatsisip pingaarnertut inatsisaa nr. 332/1974-imeersoq Kalaallit Nunaannut toqqaannartumik atuuppoq. Pingaarnertut inatsit nalunaarut nr. 467/1974-imeersukkut atortuulersinneqarpoq.

Pingaarnertut inatsimmik siullermeertumik inatsisitigut nr. 732/1988–imeersutigut aamma aappassaanik inatsisitigut nr. 363/1994–imeersutigut allannguinerit Kalaallit Nunaannut toqqaannartumik aamma atortuulersinneqarput.

Illuatungaani allassimavoq, inatsimmik nr. 433/2000–imeersutigut, inatsimmik nr. 523/2007–imeersutigut aamma inatsimmik nr. 492/2008–imeersutigut allannguutit Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqanngitsut.

Pingaartumik pingaarnertut inatsimmut kingullertut allannguut aalajangiinissami inatsisitigut inissisimanernut annertuumik allannguutitaqarpoq, taanna ilaatigut atomip nukinganik sanasumut piffissaligaanngitsumik akisussaaffiliimmat, ajoqusiinerup isumaanik allannguimmat, pisoqalinerlu pillugu malittarisassiuussimmat.

Taamaalilluni ullumikkut Kalaallit Nunaanni aamma Danmarkimi inatsisitigut inissisimanerint allaanerussuteqarput.

Danmarkimi inatsit

Sulisitsisutut akisussaaffik, tak. DL 3–19–2–mi tunngaviusoq, Kalaallit Nunaannut atuuppoq. Taassumap saniatigut pisoqalinerlut inatsimmut 1908–meersumut atatillugu DL 15–14–4, Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnikuuvoq, tak. inatsit nr. 105/1964–imeersoq.

Akilgassallit toqqorsinermikkut akiitsugaarussinnaatitaanerat pillugu inatsit (toqqorsinermut inatsit)

Pingaarnertut inatsit, inatsit nr. 29/1932–meersoq inatsisitigut nr. 104/1965–imeersutigut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarpoq.

Pingaarnertut inatsit – Danmarkimuinnaq – allannguuteqarnikuuvoq, tamannalu inatsisitigut nr. 1245/2012–imeersukkut pilluni. Allannguutip kingunerisaanik pingaarnertut inatsimmi § 6–ip oqaasertaa nutaannngortinneqarpoq, taamaalilluni piumasaaqatit allat naammassineqarsimappata aningaasaatit toqqorneqarsinnaalerlugit, toqqorsinermullu inatsit imminermut atuutilerluni aningaasersuinerimik ingerlataqarneq pillugu inatsit naapertorlugu aningaaseriviup akuerineqarsimanissaa naammalerluni, bankinik aamma aningaaserivinnik akuersissuteqartariaaseq allanngortinneqarluni. Allannguut taanna kunngip peqqussutaatigut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarsinnaavoq, tamannali manna tikillugu pisimanani.

Taamaalilluni inatsit 1932–meersoq tamakkiisumik Kalaallit Nunaannut suli atuuppoq. Taamaakkaluartoq Kalaallit Nunaanni aamma Danmarkimi inatsisitigut inissisimanermi assigiinngissuseq annikitsuinnartut taasariaqarpoq.

Taarsiissuteqarnissamut akisussaaffeqarneq pillugu inatsit

(Taarsiissuteqarnissamut akisussaaffeqarnermut inatsit)

Taarsiissuteqarnissamut akisussaaffeqarneq pillugu inatsimmut inatsit nr. 228/1984-imeersoq pingaarnertut inatsisaavoq, Kalaallit Nunaannilu immikkut pissutsit patsisaallutik nikingassutaasinnaasut nikingassutigalugit inatsisip Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarsinnaanissaa pillugu taassumap § 32-ata inatsisitugut tunngavissillugu.

Taarsiissuteqarnissamut akisussaaffeqarnermut inatsit sisamanik kapitalitaqarpoq: Inuup ajoquserneranut pilersuisumillu annaasaqarnermut taarsiissutit ajunngitsorsiallu kapitali 1-ip malittarisassiuuppai. Ajoquserneq sillimmasiinnermit matussuserneqartunut aamma ilaappat, taarsiissuteqarsinnaanermut akisussaaffiup agguataarneqarnissaa kapitali 2-p malittarisassiuuppaa. Kapitali 3 assigiinngitsunik aalajangersagaqarpoq, matumani pissutsit immikkut ittut pineqartillugit akisussaaffimmik oqilisaaneq, ajoqusiisut arlaqarpata taakkua akornanni akisussaaffiup agguataarneqarnera kiisalu Anniarnermut ajunngitsorsianut malittarisassat ilanngullugit. Atuutilersitsinermi aalajangersakkat il.il. kapitali 4-miipput.

Kingorna pingaarnertut inatsit 25-riarluni assigiinngitsorujussuartigut allanngortinneqarpoq, allannguutilli taakkua ilaat Kalaallit Nunaannut sunniuteqanngillat.

Kalaallit Nunaanni pissutsit immikkut ittut kingunerisaannik naleqqussarneqartariaqartut naleqqussarlugit, Taarsiissuteqarnissamut akisussaaffeqarnermut inatsit kunngip peqqussutaatigut nr. 796/1993-imeersuukku Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarpoq.

Siuliani taaneqartutut ukiuni tulliuttuni inatsit arlaleriarluni allanngortinneqarpoq, matumani soorlu assersuutigalugu annaasanut assigiinngitsunut atatillugu taarsiissuteqarnissamut inatsimmi akigititanik malittarisassiuussineq pillugu taarsiissuteqarnissamut akisussaaffeqarnermut inatsimmi § 15, imm. 1-imik allannguilluni inatsit nr. 73/1995-imeersoq. Inatsit taanna kunngip peqqussutaatigut nr. 507/1996-imeersutigut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarpoq. Nalunaarutitigut akigititat ukiumoortumik naleqqussarneqartarput, tak. taarsiissuteqarnissamut akisussaaffeqarnermut inatsimmi § 15, imm. 2, akigititallu Kalaallit Nunaanni aamma Danmarkimi assigiillutik.

Kiisalu inatsisitigut allannguutit allat Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnikuupput. Taamaalilluni inatsit nr. 349/1997-imeersoq § 26, imm. 2-mik atortuulersitsisoq, taamaalillunilu anniarnermut ajunngitsorsianik pissarsisinnaanermut periarfissanik annertussaasoq; taarsiissuteqarnissamut

akisussaaffeqarnermut inatsimmik il.il. nutarterineq pillugu Justitsministeriaqarfimmi suleqatigiissitap isumaliutissiissutaani nr. 1383/2000–imeersumi isummersuutit eqqarsaatigalugit, ilaatigut taarsiissuteqarnissap annertussusissaanik naatsorsuineq pillugu malittarisassanik annertuumik allannguilluni inatsit nr. 463/2001–imeersoq; aamma inatsit nr. 35/2003–meersoq, qanigisap toquneranut atatillugu, tamanna piaaraluni imaluunniit sakkortuumik mianersuaalliornikkut pisimappat qimagaasut immikkut ittumik pisoqartillugu ajunngitsorsiassanik tunineqarsinnaalersitsisoq, kunngip peqqussutaatigut nr. 1148/2004–meersukkut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarput.

Kiisalu inatsit nr. 434/2003–meersoq, taarsiissutit aningaasartaannik ernialersuineq pillugu taarsiissuteqarnissamut akisussaaffeqarnermut inatsisip § 16, imm. 2–ani oqaasertaanik allannguisoq, kunngip peqqussutaatigut nr. 991/2011–meersukkut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarpoq.

Peqqussutit taakkua sisamat taarsiissuteqarnissamut akisussaaffeqarnermut inatsisimmik Kalaallit Nunaannut atortuulersitsisut aamma Kalaallit Nunaannut allannguisut, peqqussummut nalunaarummi nr. 1078/2015–imeersumi ataatsimoortinneqarlutillu paasiuminarsarneqarput. Peqqussummut nalunaarut taanna inatsimmut nalunaarummut atuuttumut nr. 1070/2018–imeersumut kingusinnerusukkut allannguuteqartumut nallersuukkanni Danmarkimi, Kalaallit Nunaannilu inatsisitigut inissisimanerit assigiinngitsut tikkuarneqarsinnaapput.

Taarsiissuteqarnissamut akisussaaffeqarnermut inatsit naapertorlugu Kalaallit Nunaanni aamma Danmarkimi immikkoortorta qarfiit piginnaatitaaffilerneqarsimasut assigiinngissinnaammata oqaatigineqarsinnaavoq.

Inerniliineq, allatigut Kalaallit Nunaata, Danmarkillu akornanni aalajangiinissami annertuumik allannguuteqarsorinanngilaq. Ataatsimut isigalugu oqaatigisariaqarpoq, Kalaallit Nunaanni pissutsit immikkut ittut malitsigisaanik Kalaallit Nunaannut annikitsuinnarmik allannguuteqarluni, Kalaallit Nunaanni aamma Danmarkimi inatsisitigut inissisimanerit assigiilluinnarmata.

Aningaasaateqarfiit aamma peqatigiiffiit ilaat pillugit inatsit (aningaasaateqarfinnut inatsit)

Pingaarnertut inatsit inatsimmut nalunaarutaasoq nr. 917/1998–imeersoq, kingorna inatsitigut nr. 350/1991–imeersukkut aamma inatsisitigut nr. 442/1994–imeersukkut allanngortinneqartoq, kunngip peqqussutaatigut nr. nr. 917/1998–imeersukkut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarpoq.

Kingorna aningaasaateqarfinnut inatsit Danmarkimut tunngatillugu 14-eriarluni allanngortinneqarpoq. Allannguutit inatsisitigut sunniutigisai pillugit paasissutissat takuniaraanni, aningaasaateqarfinnut inatsimmut atuagaateqarneq innersuussutigineqarpoq. Inatsisit allat, inatsimmut attuumassuteqartut allanngornerisa kingunerisaanik aningaasaateqarfinnut inatsit pingaarnertut allanngortinneqartarsimavoq.

Taamaakkaluartoq kingorna inatsisitigut allannguutit suut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarsimanersut erseqqissaatigineqassaaq:

Taamaalilluni tuliiuttumi inatsisitigut allannguutit kunngip peqqussutaata nr. 2460/2021-meersup Kalaallit Nunaannut atortuulersippai: inatsit nr. 389/1995-imeersoq, inatsit nr. 634/2013-imeersoq, inatsit nr. 639/2013-imeersoq, inatsit nr. 734/2014-imeersoq, inatsit nr. 262/2016-imeersoq, inatsit nr. 81/2019-imeersoq, inatsillu nr. 554/2019-imeersoq.

Allannguutit siuliani taaneqartut tunuliaqutaralugit nalunaarutitigut nr. 2702/2021-meersukkut Kalaallit Nunaannut ataatsimoortumik peqqussummut nalunaarusiortoqarpoq, taamaalilluni aningaasaateqarfinnut Kalaallit Nunaannut inatsit tamat takuneqarsinnaalluni.

Aningaasaateqarfiit inuussutissarsiorfiunngitsut **Aningaasaateqarfinnut oqartussaaneq** Justitsministeriaqarfimmiippoq (Civilstyrelsimi). Nakkutilliinermi aningaasaateqarfiup siunertaa malinneqarnerisq, taamaalillunilu siunertaq malillugu aningaasat taamaallaat atorneqarnerisut nakkutigineqartarpoq. Taamaalilluni suliaasat inatsit malillugu, naatsorsuutitigut il.il. suliassaasarpur.

Erhvervsministeriaqarfiup (Erhvervsstyrelsip) aningaasaateqarfiit inuussutissarsiorfiusut nakkutigisai (tak. Kunngip peqqussutaata A nr. 485/2018-imeersoq. Aningaasaateqarfiit inuussutissarsiorfiusut "ingerlatseqatigiiffinnut tunngasup..." ilagaa, tak. NI-mut inatsimmut ilanngussaq, nalunaarsugaq 2, naqinneq 14).

Atuisutut isumaqatigiissutit ilaat pillugit inatsit (atuisunut isumaqatigiissuteqartarnermut inatsit)

Atuisunut isumaqatigiissuteqartarnermut inatsit 2014-imeersoq, kingorna allannguuteqartoq Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqanngilaq, naak pingaarnertut inatsimmi aamma allannguutitut inatsisini taamaaliornissamut inatsisitigut tunngavissaqaraluartoq.

Taamaalilluni Atuisutut isumaqatigiissutit ilaat pillugit inatsit 2004-meersoq, kingorna allannguuteqartoq Kalaallit Nunaannut atuuppoq.

Taamaakkaluartoq pingaarnertut inatsit 2004-meersoq kisimi Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarpoq, tamannalu kunngip peqqussutaatigut nr. 989/2011-meersukkut pilluni.

Taamaalilluni kingorna inatsisitigut nr. 385/2009-meersukkut, inatsisitigut nr. 492/2009-meersukkut, inatsisitigut nr. 1553/2010-meersukkut aamma inatsisitigut nr. 102/2011-meersukkut pingaarnertut inatsimmut allannguutit Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnikuunngillat.

Kalaallit Nunaanni malittarisassat misissuataarusukkaanni, atuisunut isumaqatigiissuteqartarnermut inatsimmut atuagaateqarneq inatsisip atuutilerfianit 2004-meersoq innersuussutigineqarpoq.

Sillimmasiissutitut isumaqatigiissutit pillugit inatsit (sillimmasiissutitut isumaqatigiissutitut inatsit)

Sillimmasiissutitut isumaqatigiissutitut inatsisip pingaarnertut inatsisaa inatsit nr. 129/1930-meersoq, inatsisitigut nr. 50/1960-meersukkut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarpoq.

Kingorna pingaarnertut inatsit 22-riarluni allanngortinneqarpoq. Allannguutit uani tamakkerlugit saqqummiunneqarsinnaanngillat, taamaattumillu sillimmasiissutitut isumaqatigiissutitut inatsimmut atuagaateqarneq innersuussutigineqarluni.

Taamaakkaluartoq oqaatigineqarsinnaavoq, tulluuttumi inatsimmut allannguutit Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnikuummata:

Inatsit nr. 212/1973-meersoq malillugu allannguutit, kunngip peqqussutaatigut nr. 586/1973-meersukkut atortuulersinneqarput.

Inatsit nr. 250/1975-meersoq malillugu allannguutit, kunngip peqqussutaatigut nr. 350/1980-meersukkut atortuulersinneqarput.

Inatsit nr. 540/1986-meersoq malillugu allannguutit, kunngip peqqussutaatigut nr. 548/1986-meersukkut atortuulersinneqarput.

Inatsimmut nalunaarut nr. 599 8/9 1986-meersoq, inatsisitigut nr. 389 7/6 1989-meersukkut allannguutitalik – sillimmasiissutitut isumaqatigiissutitut inatsisimmut aamma tunngassuteqartoq – A 796 1/10 1993-meersukkut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarpoq.

Peqqussut nr. 991, 19. oktober 2011-meersoq aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermik arlalippassuarnik allannguutitaqarpoq, matumani sillimmasiissutitut isumaqatigiissutitut inatsit ilanngullugu.

Pisassarisat ilaasa pisoqalisootarnernut inatsit (pisoqalisootarnernut inatsit)

Pisoqalisootarnernut inatsit 2007-imeersoq (pingaarnertut inatsit nr. 522/2007-imeersoq, kingorna allannguutilik) Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqanngilaq, naak tamatumunnga periarfissaqaraluartooq, tak. inatsisip § 31-a.

Taamaalilluni inatsit 1908-meersoq (inatsit nr. 274/1908-meersoq) malillugu malittarisassiuussineq sulii Kalaallit Nunaannut atuuppoq, inatsimmi tassani §§ 1-3 kiisalu DL 5-14-4 inatsisitigut nr. 104/1965-imeersutigut § 1, nr. 2-kkut atortuulersinneqarmat.

Siuliani pineqartup kingunerisaanik, Kalaallit Nunaanni pisoqalisootarnermi piffissaliussaq aallaavittut ukiut tallimaapput (inatsimmi 1908-meersumi § 1), illuatungaani Danmarkimi nalinginnaasumik ukiut pingasuusut (inatsimmi 2007-meersumi § 3). Immikkut piumasaqaatit ilaat, soorlu assersuutigalugu piumasaqaat akiitsunut uppersarsaammi tapersorsorneqarpat, taava Kalaallit Nunaanni aatsaat ukiut 20-t qaangiunnerini pisoqalisimassaaq (DL 5-14-4), illuatunganilu tassunga Danmarkimi pisoqalinissaanut piffissaliussaq ukiut quliusut (inatsimmi 2007-meersumi § 5).

Inerniliineq, taamaalilluni Danmarkimi aamma Kalaallit Nunaanni inatsisitigut inissisimanerit annertuumik assigiinngillat, tamannalu pillugu aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermut atuagaatit innersuussutigineqarluni.

Siunissamut Piginnaatitsissutit pillugit inatsit

Inatsit nr. 618/2016-imeersoq, kingorna allannguuteqartooq Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnikuunngilaq, naak tamanna periarfissaagaluarroq, tak. inatsimmi § 34, imm. 2.

Siunissamut piginnaatitsissuteqarnermi, nammineq aalajangiisinaajunnaarluni puigortunngussagaluaaraanni aamma napparsimalissagaluaaraanni inuttut, aningaasaqarnikkut aamma assersuutigalugu tunissuteqarnissami inuup aalajangiinissaanik kina isumaginnittuunissaanik aalajangiisoqarsinnaavoq. Piginnaatinneqartut Hobro-mi Tinglysningsretten-imi elektroniskimik nalunaarsorneqartarput, notarillu uppersarsaasarlutik. Nunatsinni Eqqartuussivimmi ilaatigut elektroniskimik nalunaarsuisoqarsinnaanngimmat, siunissamut piginnaatitsissuteqarnissamik periarfissaq Kalaallit Nunaanni atornerqarsinnaanngilaq.

Akiitsut allagartaat pillugit inatsit (Akiitsut allagartaannut inatsit)

Inatsit nr. 104/1965-imeersoq malillugu § 1, nr. 9-tigut pingaarnertut inatsit 146/1938-meersoq Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarpoq. Kingorna pingaarnertut inatsit arlaleriarluni allanngortinneqarpoq, allannguutilli taakkua tamarmik Kalaallit Nunaannut atortuulerinneqarnikuunngillat.

Piffissami akiitsunut allagartanut inatsisip Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarfiani, inatsisitigut nr. 114/1960-imeersukkut inatsit allannguuteqareerpoq, tassani akiitsut allagartaat pineqartup tunineqarsinnaannginneranik aalajangersagaqanngippat, akiitsut allagartaat silaannakkut angallassissutitut qularnaveeqqusiisut tunineqarsinnaasut ilanngunneqarmat. Inatsimmut allannguut taanna inatsisitigut nr. 104/1965-imeersutigut toqqaannartumik aamma allanngortinneqarpoq.

Kingorna akiitsut allagartaannut inatsit Danmarkimut arfineq-pingasoriarluni allanngortinneqarpoq. Inatsisitigut nr. 408/1965-imeersukkut inatsisip § 5, imm. 2-a aamma 3-a allanngortinneqarput, taakkuali Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqanngillat. Taassumap kingunerisaanik piffissaagallartillugu kingusinnerpaamik akiliiffissaq arfininngorneruppat, Kalaallit Nunaanni kingusinnerpaamik akiliiffissaq ulluinnaap tullianut kinguartinneqanngilaq.

Taamaalilluni inatsisitigut nr. 212/1973-imeersukkut akiitsut allagartaannut inatsisip § 62-ia imaalerpoq, kingusinaarluni akiliinernut ernialersuineq ukiumut 5 procentiujunnaarluni, pisortatigoortumik qaqugukkulluunniit erniaritittagaq 2 procentimik ilallugu akiitsup ullormi akilerneqarfissaagaluanit nikerartumik akigititaqalerluni. Taamaakkaluartoq ernialersuineq aallartinneqartinnagu akiligassa qarfiup akiligassalik eqqaasitsisummik nassissavaa. Inatsimmut allannguut taanna kunngip peqqussutaatigut nr. 586/1973-imeersukkut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarpoq, sulilu atuulluni.

Inatsimmut nr. 250/1975-imeersumut atatillugu akiligassa qarfik pillugu pingaarnertut inatsimmi § 8 atorunnaarsinneqarpoq, inatsimmullu allannguut taanna peqqussutitigut nr. 350/1980-ikkut Kalaallit Nunaannut aamma atortuulersinneqarluni.

Kingorna Akiitsut allagartaannut inatsit tallimariarluni allanngortinneqarpoq, taakkuali Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnikuunatik, naatsumillu imak oqaatigineqarsinnaallutik:

Inatsisip nr. 638/1977-imeersup inatsisip §§ 6-ianik aamma 62-ianik atorunnaarsitsivoq, tamannalu ernianut inatsisip nutaap atortuulersinneqarneranik kinguniulluni.

Akiliisinnaajunnaarneq pillugu inatsisip allanngortinnera ilutigalugu, inatsimmi nr. 187/1984-imeersutigut § 17 annikitsumik allannguiffigineqarpoq.

Angajoqqaatut sinniisuutitaaneq pillugu inatsimmik allannguinerup kingunerissanik, inatsit nr. 389/1995–imeersoq aamma § 17–imik annikinnerusumik allannguivoq.

Danmarkimi digitalikkut eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuisalernerup kingunerisaanik inatsit nr. 539/2006–imeersoq inatsimmik allannguivoq.

Danmarkimi aqqusinertigut angallanneq pillugu inatsimmik nutaamik atortuulersitsinerup kingunerisaanik, inatsit nr. 523/2007–imersoq allannguivoq.

Inerniliineq, ullumikkut Kalaallit Nunaanni aamma Danmarkimi inatsisitigut inissisimanerit allaanerussuteqarnerinut, annertuutulli taaneqarsinnaanngitsut, inatsimmut allannguutit taakkua tallimat tunuliaqutaapput. Akiitsut allagartaannut inatsit pillugu Kalaallit Nunananut nalunaarut nr. 1074/2015–imeersoq suliarineqarnikuvoq, tassunga pingaarnertut inatsit allannguutitaqartoq, aamma Kalaallit Nunaannut atuuttoq ilanngunneqarlutik.

Niuernermi akunnermiliuttut niuerlutillu angalasut pillugit inatsit (niuernermi akunnermiliuttut pillugit inatsit)

Inatsit nr. 272/1990–imeersoq, niuernermi akunnermiliuttut niuerlutillu angalasut pillugit EF–mi malittassamik atortuulersitsisoq Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqanngilaq, naak inatsimmi § 38, oqaaseqatigiit aappaanni tamatumunnga inatsisitigut tunngavissaqaraluartoq.

Tamanna pillugu Kalaallit Nunaanni niuernermi akunnermiliuttunut niuerlutillu angalasunut inatsisitigut inissisimaneq, piginnaatitsissutit pillugit inatsimmi kapitali 3–mut aamma 4–mut, inatsimmut siullertut taasamut atatillugu Danmarkimut atortunnaarsinneqartumut, atasutut isigineqartariaqarpoq.

Taamaalilluni pineqartut taakkua marluusut pisinnaatitaaffiitut, pisussaaffiinullu piginnaatitsissutit pillugit inatsit suli malittarisassiuussimmat, saqqummiussinermi uani piginnaatitsissutit pillugit inatsit innersuussutigineqarpoq.

Piginnaatitsissutit pillugit inatsit

Pingaarnertut inatsit nr. 243/1917–imeersoq imak taaguuteqarpoq ”Lov om Kommission, Handelsagentur og Handelsrejsende/ Piginnaatitsissutit, Niuernermi akunnermiliuttut, Niuerlutillu angalasut pillugit inatsit”. Inatsisip kapitali 1–ia aalajangersakkat nalinginnaasut ilaannut tunngassuteqarpoq, inunnullu eqimattanut taakkununga pingasuusunut immikkut malittarisassat kapitali 2–mi, 3–mi, 4–milu sammineqarlutik.

Pingaarnertut inatsit Danmarkimut tunngatillugu katillugu sisamariarluni allanngortinneqarpoq. Siullermeertumik inatsisitigut nr. 168/1938–meersutigut,

tassani niuerlutik angalasut qaammatinik pingasunik siumut nalunaaruteqarnissaannik qulakkeerisoq § 86, imm. 2 atorunnaarsinneqarmat. Atorfilinnut inatsisip atortuulersinneqarneratigut allanngortinneqarpoq.

Aappassaanik allannguut inatsisitigut nr. 271/1990-imeersutigut pivoq, tassani inuup allap aningaasaqarneranik aamma/imaluunniit inuttut atugaanik inuup isumaginninnera pillugu aaqqiinerup atorunnaarsinneqarneratigut, pingaarnertut inatsimmi §§ 34 aamma 38 allanngortinneqarmata.

Pingajussaanik allannguut inatsisitigut nr. 272/1990-imeersutigut pivoq, tassani pingaarnertut inatsisip kapitali 3-a aamma 4-raa allanngortinneqarmata, taassumallu kingorna inatsisip taaguutaa piginnaatitsissutit pillugit inatsimmik taaguuteqalerluni. Niuernermi akunnermiliuttut pillugit inatsisip atortuulersinneqarnera allannguummut tassunga tunuliaqutaavoq.

Sisamassaanik allannguut inatsisitigut nr. 718/2010-meersutigut pivoq, tassani suliffeqarfiup aningaasaqarneranik iluarseeqqinnissap atortuulersinneqarneratigut inatsisip § 37-a annikinnerusumik allanngortinneqarmat.

Inatsimmi nr. 104/1965-imeersumi § 1, nr. 4 malillugu pingaarnertut inatsit kiisalu allannguutitut inatsit siulleg Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarput. Taamaakkaluartoq allannguutitut inatsisip kingulliit pingasut kunngip peqqussutaatigut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnikuunngillat, naak tamatumunnga inatsisitigut tunngavissaqaraluartoq.

Taamaalilluni Kalaallit Nunaata aamma Danmarkip akornanni inatsisitigut inissisimanermi, piginnaatitsissutit pillugit inatsimmi niuernermi akunnermiliuttunut aamma niuerlutik angalasut pillugit inatsip kapitali 3-a aamma 4-aa suli Kalaallit Nunaannut atuupput, gruppilli taakkua marluk Danmarkimi inatsisitigut inissimanerat niuernermi akunnermiliuttunut inatsimmi malittarisassiuunneqarlutik.

Kalaallit Nunaanni aamma Danmarkimi niuernermi akunnermiliuttut aamma niuerlutik angalasut inatsisitigut inissisimanerini, inatsit 1917-imeersoq niuernermi akunnermiliuttunut inatsimmut sanilliukkaanni inatsimmi 1917-imeersumi niuerlutik angalasut inatsiseqarnikkut annikinnerusumik inissisimammata, akunnermiliuttullu nukittunerusumik inissisimammata tamanna pingaarnertut assigiinngissutaavoq, tassanilu akunnermiliuttoq ingerlataminik iluatsilluartumik ingerlaguni tuniniaasup tuniniakkaminik nammineerluni ussassaarutiginneratalersinnaanera patsisaalluni. Niuernermi akunnermiliuttunut inatsimmi, akunnermiliuttumut avaqqunneqarsinnaanngitsumik illersorneqarnissaminut pisinnaatitaaffeqarnissaa, soorlu assersuutigalugu akunnermiliuttup sullitat amerlisimappagit imaluunniit sullitamik piummik annertuumik niueqatigiinnissamik qulakkeerisimaguni

ajunngitsorsiaqarsinnaatitaanissaa, tak. § 25, qulakkeerneqarluni tamanna eqqarsaatigineqarpoq.

Killuani inatsimmi 1917-imeersumi allassimavoq, niuernermi akunnermiliuttut aamma niuerlutik angalasut naligiinnerusumik isigineqartut, taamaattumillu avaqqunneqarsinnaanngitsumik illersorneqarnissamik malittarisassat inatsimmi tassaniigatik.

Inerniliineq, taamaalilluni akunnermiliuttut, tuniniaasullu akornanni atassuteqaatit akornanni inatsimmi malittarisassiuussinerit assigiinngissuseqarput. Piginnaatitsissutit pillugit inatsimmi aalajangersakkat assigiittorujussuupput.

Kontraktikkut (isumaqatigiissutikkut) pisussaaffeqalernernut il.il. inatsisip suup atorneqarnissaanik konventionip (naalagaaffiit isumaqatigiissutaata) atortuutinneqarnissaanik inatsit (isumaqatigiissutinut inatsit)

Isumaqatigiissunut inatsisip Rom 1-isumaqatigiissut, inatsisinik toqqaanissaq pillugu aaqqiagiinngissutinut isumaqatigiissutinut malittarisassiuussisoq atuutsilersippaa. Inatsisip Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarsinnaanissaanik, pingaarnertut inatsit nr. 188/1985-imeersoq periarfissiivoq, tamannalu kunngip peqqussutaatigut nr. 413/1985-imeersutigut pilluni.

Kingorna pingaarnertut inatsit Danmarkimut tunngatillugu marloriarluni allanngortinneqarpoq:

Siullermeertumik allannguneq inatsisitigut nr. 305/1990-imeersukkut pivoq, tassani EU-mi malittarisassiuussineq malillugu inatsisinik toqqaanissaq pillugu malittarisassat Rom 1-isumaqatigiissummit siulliullutik atuunniissat pillugu § 1-imi imm. 3 nutaaq ilanngunneqarmat. Inatsimmut allannguut killeqarfinnik aalajangersaanngilaq, tamannalu pillugu Inatsisip pitsaassusaa pillugu Justitsministeriaqarfiup ilitersuusaaani nr. 9539/2018-imeersumi imm. 2.6.2.3 malillugu Kalaallit Nunaannut atuutissalluni. Kalaallit Nunaalli EU-mut ilaasortaangimmat, tamanna kukkunerusimassaaq.

Aappasaanik allannguneq inatsisitigut nr. 442/2000-imeersutigut pivoq, tassani Rom 1-isumaqatigiissumut atatillugu inatsineqarnermut tunngasunut atatillugu sukuiaassalluni EU-mi Eqqartuussivik piginnaatinneqarmat. Inatsimmut allannguinnermut tassunga atatillugu taassumap Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarsinnaanissaa periarfissaavoq, tamannali ulloq manna tikillugu pisimanani.

Taamaalilluni **inernilerneqarpoq**, pingaarnertut inatsit 1985-imeersoq kisimi Kalaallit Nunaannut atuuttoq.

Akiligassarsinermi isumaqatigiissutit pillugit inatsit (akiligassarsinermi isumaqatigiissutitut inatsit)

Akiligassarsinermi isumaqatigiissutit pillugit inatsimmut nalunaarummi nr. 817/2019–imeersumi, kingusinnerusukkut allanngortinneqartumi, allassimatutut akiligassarsinermi isumaqatigiissutitut inatsit Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqanngilaq, naak pingaarnertut inatsimmi kiisalu kingorna allannguutitut inatsimmi tamanna inatsisitigut tunngavissaqaraluatoq.

Akiligassarsilluni pisineq pillugu inatsit 1982–imeersoq Kalaallit Nunaannut atuuppoq:

Akiligassarsilluni pisineq pillugu inatsimmut pingaarnertut inatsit nr. 275/1982–imeersoq, kunngip peqqussutiaatigut nr. 33/1986–imeersutigut, Kalaallit Nunaannili pissutsit immikkut ittut, matumani aamma pingaartumik oqartussat sorliit inatsit naapertorlugu suliakkerneqassanersut allannguutigalugit Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarpoq.

Kingorna inatsisitigut nr. 618/1984–imeersutigut allannguut, kunngip peqqussutaatigut nr. 548/1986–imeersutigut, kingusinaarluni akiliinermi ernialiunneqartartoq malittarisassiuunneqarluni Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarpoq. Kingusinaarluni akiliinermi erniaritittagaq ukiumut 6 procentimik ilallugu ernialiunneqartartoq, pingaarnertut inatsimmi 1982–imeersumi ilaatinneqarlutik akiligassarsilluni pisinernut suli atuutissaaq, naak kingusinaarluni akiliinermi nalinginnaasumik erniaritittagaq, nationalbankip taarsigassarsisitsinermi ernialiuttagaa 7 procentpoint–inik ilallugu massakkut ernialiunneqartaraluatoq.

Akiligassarsilluni pisineq pillugu inatsit malillugu malittarisassiuussineq paasisaqarfiginiaraanni, akiligassarsinermi isumaqatigiissutit pillugit Danmarkimi inatsisip 1990–imeersup akuersissutigineqarnera sioqqiullugu akiligassarsinermut atuagaateqarneq innersuussutigineqarpoq.

Pisineq pillugu inatsit (pisinermut inatsit)

Pisineq pillugu inatsiseqqaaq inatsit nr. 102/1906–imeersoq, inatsimmi nr. 104/1965–imeersumi § 1, imm. 1–iatigut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarpoq.

Kingorna pisinermut inatsit Danmarkimut tunngatillugu 14–eriarluni allanngoritinneqarpoq:

Allannguutini taakkunani siullermeertumik allannguineq inatsit nr. 109/1965–imeersoq malillugu pivoq, tassani pappiaqqanik nalilinnik niuernerminni suliffeqarfiit il.il. amerlanerusut arfininngornikkut matoqqasalersimanerini "aallartinnerani",

"qiteqqunnerani" aamma "naanerani" isumaasa atorneqarnissaat eqqarsaatigineqarluni pingaarnertut inatsisip § 68, imm. 2 allanngortinneqarmat. Allannguutitut inatsisip atuutilernerani inatsit Kalaallit Nunaannut atuutissasoq imaluunniit kingorna kunngip peqqussutaatigut atortuulersinneqarsinnaassasoq inatsimmi erseqqissumik aalajangersagaqanngilaq. Taamaalilluni inatsisip tamanut saqqummiunneqarneraniilli allannguutitut inatsit Kalaallit Nunaannut atuutilertarnera inatsisinik sukuiaasarnerup nalinginnaasumik malitsigaa, pingaarnertummi inatsit Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqareermat. Inatsisip pitsaassusaa pillugu Justitsministeriaqarfiup ilitersuusisaaani nr. 9539/2018-imeersumi imm. 2.6.2.2 innersuussutigineqarsinnaavoq.

Allannguut alla inatsisitigut nr. 212/1973-imeersutigut pivoq, tassani pingaarnertup inatsisip § 38 nutaamik oqaasertalerneqarmat. Allannguut taanna kunngip peqqussutaatigut nr. 586/1973-imeersutigut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarpoq, ernianut inatsisip atortuulersinneqarneranut, taassumallu Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarneranut atatillugu § 38 atorunnaarsinneqarmat, ullumikkut oqaluttuarisaanerinnakkut isumaqarluni.

Pingajussaanik allannguineq inatsisitigut nr. 299/1977-imeersutigut pivoq, tassani ukiumi tassani akiliisinnaajunnaarneq pillugu aaqqissuusseqqinnerup kingunerisaanik pingaarnertut inatsip § 40-a allanngortinneqarmat. Inatsimmut allannguut taanna kunngip peqqussutaatigut nr. 586/1973-imeersukkut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarpoq.

Sisamassaanik allannguineq inatsisitigut nr. 638/1977-imeersukkut, aamma ernianut pingaarnertut inatsisaasukkut pivoq, kisianni § 10, imm. 3-mi aalajangerneqarpoq pisinermi inatsisip § 38-a atorunnaassasoq, taassumap kingorna taamaalilluni aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermi piumasaqaatit ernialersorneqarnissaat pillugit malittarisassaq ataatsimoortumik inatsit malillugu malittarisassiuunneqarmat. Ernianut inatsisip aalajangersagai, matumani pisinermi inatsisip § 38-anik atorunnaarsitsineq, kunngip peqqussutaatigut nr. 350/1980-imeersukkut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarput.

Tallimassaanik allannguineq inatsisitigut nr. 147/1979-imeersukkut pivoq, tassani pisinermi inatsimmi atuisut pisinerat pillugu kapitali ilanngunneqarmat. Allannguineq taanna kunngip peqqussutaatigut nr. 633/1980-imeersutigut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarpoq.

Arfinilissaanik allannguneq inatsisitigut nr. 733/1988–imeersutigut pivoq, tassani pisinermut inatsisip § 1 a–ni imm. 4 ilanngunneqarmat. Illuatungeriit inatsisitigut inissisimanerinit nunat assigiinngitsut akornanni pisinermut inatsit malittarisassiuussissappat, pisinermut inatsit atuutinngitsoq aalajangersakkat taassumap aalajangerpaa.

Taamaakkaluartoq aalajangersagaq taanna ullumikkut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnikuunngilaq, naak allannguutitut inatsimmi tamatumunnga inatsisitigut tunngavissaqaraluartoq. Nunat assigiinngitsut akornanni pisinermut inatsit Kalaallit Nunaannut sulit atuutinnginnera tassunga tunuliaqutaavoq.

Arfineq–marlussaanik allannguneq inatsisitigut nr. 271/1990–imeersukkut pivoq, tassani inuup allap aningaasaqarneranik aamma/imaluunniit inuttut atugaanik inuup akuerisatut isumaginninneq pillugu aaqqiissutip atorunnaarsinneqarnerata kingunerisaanik § 25, oqaaseqatigiit aappaat, § 30, imm. 2, aamma § 34, oqaaseqatigiit pingajuat allanngortinneqarmata. Tassanngaanniit tunisineq illersorneqarsinnaasumik piinnartussanngorpoq.

Allannguutitut inatsit killiliisumik aalajangersagaqarpoq, taamaattumillu allanngutitut inatsit Kalaallit Nunaannut aamma atuuttussaassaaq, tak. Inatsisip pitsaassusaa pillugu Justitsministeriaqarfiup ilitersuusiasaaani nr. 9539/2018–imeersumi imm. 2.6.3.

Arfineq–pingajussaanik allannguneq inatsisitigut nr. 1098/1994–imeersutigut pivoq, tassani § 4 a, imm. 1–imi atuisunut isumaa annertusineqarpat. Allannguut taanna kunngip peqqussutaatigut nr. 990/2011–imeersutigut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarpoq.

Qulingiluassaanik allannguneq inatsisitigut nr. 391/1995–imeersukkut pivoq, tassani illuliornermi atortussanut maalaaruteqarnissamut piffissaliussat pisinermut inatsimmut § 54, imm. 2 aamma § 83, imm. 2 ilanngunneqarmata. Pisinermut inatsimmut allannguut taanna, kunngip peqqussutaatigut nr. 990/2011–imeersukkut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarpoq.

Qulissaanik allannguneq inatsisitigut nr. 213/2002–imeersukkut pivoq, tassani tassunga atatillugu atuisut pisinerisa ilaannut, qularnaveeqqutinullu EP/Rdir 99/44 (atuisut pisinerinit malitassaq) atuutilermat, taamaalillunilu pisinermut inatsimmi aalajangersakkanik arlalinnik allannguilluni. Allannguut taanna kunngip

peqquussutaatigut nr. 990/2011-meersukkut Kalaallit Nunaannut aamma atortuulersinneqarpoq.

Aqqanilissaanik allannguneq inatsisitigut nr. 523/2007-meersukkut pivoq, tassani pisoqalinermit inatsisip 2007-meersup atuutsilernerata malitsigisaanik pisinermit inatsit allanngortinneqarmat. Pisinermit inatsimmut allannguut taanna, pisoqalinermit inatsit nutaaq assigalugu Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqanngilaq, naak allannguutitut inatsimmi tamanna inatsisitigut tunngavissaqaraluartoq.

Aqqaneq-marlussaanik allannguneq inatsisitigut nr. 718/2010-meersukkut pivoq, tassani akiliisarnermik unitsitsinermit taarsiullugu pissuserisaanut inisseeqqinnissamik suliaqarnissamut periarfissaq ilanngunneqarneratigut pisinermit inatsit annikitsuinnarmik allannguiffigineqarmat. Allannguut taanna Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqanngilaq, naak kunngip peqqussutaatigut atortuulersinneqarsinnaasoq allannguutitut inatsimmi inatsisitigut tunngavissaqaraluartoq.

Aqqaneq-pingajussaanik allannguneq inatsisitigut nr. 1460/2013-meersutigut pivoq, tassani atuisut pisinnaatitaaffii pillugit EP/Rdir 2011/83-ip, Rdir 93/13-ip aamma EP/Rdir 1999/44-ip allanngortinnissaat pillugu kiisalu Rdir 85/577-ip aamma EP/Rdir 97/7-ip atortunnaarsinnissaat pillugu atuisut pisinnaatitaaffii pillugit malitassaq atuutilersinniarneqarmat.

Pisinernulli inatsimmi allannguutit taakku ullumikkut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnikkuunngillat, naak tamanna kunngip peqqussutaatigut pisinnaasoq allannguutitut inatsimmi inatsisitigut tunngavissaqaraluartoq.

Fjortanissaanik allannguneq inatsisitigut nr. 1173/2021-meersukkut pivoq, tassani nioqqutitut malitassaq (2019/771/EU) aamma digitalimik imallit pillugit malitassaq (2019/770/EU) Danmarkip inatsisaannut atuutsilersinneqarmat. Ullumikkut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnikkuunngilaq, naak tamanna kunngip peqqussutaatigut pisinnaasoq inatsisitigut tunngavissaqaraluartoq.

Inerniliineq, siuliani allassimasut tunuliaqutaralugit uppersarneqarsinnaavoq, Kalaallit Nunaanni aamma Danmarkimi pigisanik nuunneqarsinnaasunik pisinermit inatsisitigut malittarisassiuussinerit assigiinngissuseqartut. Allannguutitut inatsit tamarmik Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnikkuunnginerisigut assigiinngissuseqarput. EU-mi inatsisitigut malittarisassiuussineq

tunuliaqutaralugu ukiut tuusintilikkuutaat nikinnerinili, pisinermut inatsisip arlaleriarluni allannguuteqarsimanerani tamatumunnga patsisaaneruvoq. Allannguutit taakkua Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqartariaqarnersut, Kalaallit Nunaanni oqartussat aalajangissavaat.

Pigisanik aalaakkaasunik il.il. pisinermi atuisut illersorneqarnissaannik inatsit.

Tassunga inatsisitigut tunngavissaqaraluartoq, peqqussummi nr. 990/2011-meersumi § 1, imm. 2 pingaarnertut inatsisip § 25-anik atortuulersitsisoq eqqaassanngikkaanni pingaarnertut inatsit nr. 391/1995-imeersoq, kingusinnerusukkut allannguutitalik Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnikuunngilaq. Taamaakkaluartoq pingaarnertut inatsimmi aalangersagaq taanna pisinermut inatsimmik allannguilluni aalangersagaavoq, tassanngalu pissusissamisuuginnartumik malitsigisaanik suliarineqarluni.

Pigisanik aalaakkaasunik il.il. pisinermi atuisut illersorneqarnissaannik inatsit Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnikuunngimmat atuisutut ajornartorsiutaasut suliarineqarnissaanni inatsisini allani malittarisassiat malinneqarsinnaanngippata, taakkua aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermi nalinginnaasumik tunngaviit malillugit suliarineqassapput.

Nunat assigiinngitsut akornanni pigisanik nuunneqarsinnaasunik pisinermi nunap sorliup inatsisaanik atuinissamut inatsit

Pingaarnertut inatsisip nr. 122/1964-imeersup, kingusinnerusukkut inatsisitigut nr. 188/1984-imeersutigut allannguutitaqartup, nunat assigiinngitsut akornanni pigisanik nuunneqarsinnaasunik pisinermi nunap sorliup inatsisaata danskit inatsisaanni atorneqarnissaa pillugu Haager-isumaqatigiissut 1955-imeersoq atuutsilersippaa.

Inatsit kiisalu taassumap allannguutaa kunngip peqqussutaatigut nr. 413, 13. september 1985-imeersukkut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarpoq.

Meeqqat taarsiinissaminnut akisussaaffiitut akisussaaneq aamma ingerlatanik pilersitsisut, aqutsisullu taarsiinissamut sakkortusisamik akisussaaffii pillugit inatsit

Pingaarnertut inatsit nr. 363/2009-meersoq kiisalu inatsit nr. 1728/2016-imeersoq malillugu allannguut kunngip peqqussutaatigut Kalaallit Nunaannut atortuulerinneqarnikuunngilaq, naak inatsisini tassunga inatsisitigut tunngavissaqaraluartoq.

Taassumap kingunerisaanik, ajoqusiinermik pisoq Kalaallit Nunaanni pisimappat angajoqqaat qitornami taarsiinissamut akisussaaffiitut 7.500 koruunit tikillugit

akisussaangillat, soorluttaaq ingerlatanik pilersitsisut Kalaallit Nunaanni ingerlanneqartunut taarsiinissamut sakkortusisamik akisussaaqqeqanngitsut.

Nunat assigiinngitsut akornanni pisinnermi inatsit (CISG-mik atuutsilersitsineq)

Pingaarnertut inatsisip nr. 733/1988-imeersup, kingusinnerusukkut inatsimmi nr. 1376/2011-meersumi allannguuteqartup CISG-isumaqatigiissut danskit inatsisaannik atuutsilersippaa.

Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarsinnaanera pillugu inatsisini tunngavissaqarpoq. Tamannali pisimanngilaq, taamaalillunilu CISG Kalaallit Nunaannut atuutsilersinneqarnikuunani.

Qularnaveerusiisarneq pillugu Kalaallit Nunaannut inatsit

Eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuineq pillugu inatsit Kalaallit Nunaannut atuutinngilaq. Taarsiullugu qularnaveerusiisarneq pillugu Kalaallit Nunaannut inatsit, inatsisitigut nr. 154/1967-imeersutigut atuutsilersinneqarpoq. Pingaarnertut inatsit taanna kingusinnerusukkut inatsisitigut nr. 34/1979-imeersukkut aamma inatsisitigut nr. 849/1989-imeersutigut allanngortinneqarpoq.

Namminersorlutik taarsigassarsisitsisarfiit pingaartumik Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiutinut siunertalinnut taarsigassarsitsinissaminnut soqutiginnilersinneqarnissaat, inatsimmi 1967-imeersumit siunertaasimavoq. Manna tikillugu sanaartornissamut taarsigassarsiat pingaartumik naalagaaffimmit (inuutissarsiutitigut tapersiisarnermi aaqqiissutitigut) aningaasaliffiqeqarsimapput.

Qularnaveerusiisarneq pillugu Kalaallit Nunaannut inatsit malillugu pigisanut aalaakkaasunut atuisinnaatitaalluni qularnaveeqqusiinerit kiisalu pigisanut nuunneqarsinnaasunut isumaqatigiissutigalugu atuisinnaatitaalluni qularnaveeqqusiinerit taamaallaat nalunaarsorneqarsinnaanerat, Danmarkimi eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuisarnermit allaanerussutigaa. Nalunaarsuineq qularnaveeqqusiineruvoq, kisiannili aamma atuisinnaatitaalluni qularnaveeqqusiinerit nalunaarsorsimanngitsut peerneqarnissaannik tunngaviulluni. Malittarisassat assigiissuseqaqaaat, allalli pisineratigut pigisamut pisinnaatitsissuteqarunnaarneq pillugu eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuineq pillugu inatsisip § 27-aniittoq, qularnaveerusiisarneq pillugu Kalaallit Nunaannut inatsimmi ilaatinneqanngilaq, soorluttaaq pigisamut aalaakkaasumut atuisinnaatitaalluni qularnaveeqqusiinnermi piumasaqaat tapertiissutitalik nioqqutigineqarsinnaanersoq Kalaallit Nunaanni inatsimmi isummerfigineqanngitsoq. Taamaakkaluartoq nioqqutigineqarsinnaaneranut

tunngasoq Kalaallit Nunaannut tunngatillugu, nalunaarummi nr. 1074/2015-imeersumi allassimasutut akiitsut allagartaat pillugit inatsisip § 11, imm. 2, nr. 3-anik suli aalajangerneqarpoq.

Nalunaarsuinissami oqartussaasoq ullumikkut Nunatsinni Eqqartuussiviuvog, mannalu tikillugu Danmarkimisuulli digitalikkut nalunaarsuisalernikuunani. Taamaalilluni nalunaarsugassamik Nunatsinni Eqqartuussivik tigusigaangami, suli atuakkamut nalunaarsuisarput. Tamanna ersarinnerusumik paasisaqarfigerusukkukku tak. nalunaarut nr. 435/1967-imeersoq.

Pingaarnertut inatsit oqaatigineqareersutut marloriarluni allanngortinneqarpoq. Siullermeertumik inatsisitigut nr. 34/1979-imeersukkut pivoq, tassani aalajangersakkat eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuineq pillugu inatsimmi §§ 42 a aamma 42 b-mut assingusut ilanngunneqarmata, tassanili Kalaallit Nunaanni najugaqarfiit siammasinnerisa malitsigisaanik naleqqussarneqarluni.

Inatsit inatsisitigut nr. 849/1989-imeersukkut aappassaanik allanngortinneqarmat, pigisat ilaat aamma atortunut qularnaveeqqusiineq pillugu eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuineq pillugu inatsimmi §§ 37-mi aamma 38-mi malittarisassat Kalaallit Nunaannut nuutsinneqarnissaat siunertaasimavoq. Taassumap saniatigut inatsisip § 8-aa allanngortinneqarpoq imak, ukiumi ataatsimi ernianit akiligassanut assingusunut akiligassallip pigisaanut akiligassaqaqarfiup qularnaveeqqusiisinnanannerminut pisinnaatitaaffia kingumut atuutsilersinnagu, taakkununga taamaallaat kinguartitsigallartoqarsinnaalluni. Kalaallit Nunaanni pigisanik aalaakkaasunik qularnaveeqqusiilluni taarsigassarsisinnanannerup ammaanneratigut taamak allannguisoqarpoq.

Inatsisip § 4, imm. 2-a tunngavigalugu, qularnaveeqqutit nalunaarsorneqarnissaat pillugu nalunaarut nr. 435/1967-imeersoq, ilaatigut eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuineq pillugu inatsisip aalajangersagaanut assingusoq atortuulersinneqarpoq, erseqqissaatigineqartariaqarporli digitalikkut nalunaarsuineq Kalaallit Nunaanni atortuulersinneqarnikuunngimmat. Akiligassallip pigisaanut akiligassaqaqarfiup qularnaveeqqusiisinnanannerminut pisinnaatitaaffiinik digitalikkut Kalaallit Nunaanni nalunaarsuisarnerup atuutsilersinneqarnissaa piareersarlugu suliarineqarpoq.

Inerniliineq, taamaalilluni qularnaveerusiisarneq pillugu Kalaallit Nunaannut inatsit aamma eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuineq pillugu inatsit ersarilluinnartumik assigiinngissuseqarput. Taamaakkaluartorli Kalaallit Nunaanni qularnaveeqqusiisarneq pillugu inatsisit arlaqartut eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuineq pillugu inatsimmik tunuliaqutaqarput.

Nunat assigiinngitsut akornanni timmisartuni atortussiatigut isumannaatsuunissamik pisinnaatitaaffeqarnermut inatsit (Cape Town–isumaqatigiissutip atortuulersinneqarnera)

Pingaarnertut inatsit nr. 573/2015–imeersoq kingusinnerusukkut inatsisitigut nr. nr. 670/2017–imeersukkut allanngortinneqartoq Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnikuunngilaq, naak pingaarnertut inatsitsip § 17, imm. 2–a malillugu kunngip Kalaallit Nunaannut peqqussutaatigut tamanna pisinnaagaluartoq.

Taamaakkaluartoq Danmarkip Cape Town–isumaqatigiissummut ilanngunnerani Kalaallit Nunaata killegarfia ilaatinneqanngilaq.

Avatangiisinik ajoqusiinernut taarsiissuteqarneq pillugu inatsit

Pingaarnertut inatsit nr. 225/1994–imeersoq kingusinnerusukkut allanngortinneqartoq kunngip peqqussutaatigut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnikuunngilaq, naak tassunga inatsisitigut tunngavissaqaraluartoq, tak. avatangiisinik ajoqusiinernut taarsiissuteqarneq pillugu inatsimmi § 10.

Avatangiisinik ajoqusiilluni iliuuseq ajoqusiisoq Kalaallit Nunaanni pippat, suliaasaqarfimmi tassani taarsiissuteqarnissami inatsimmi malittarisassat nalinginnaasut aamma atorneqassapput.

Pappiaqqat aningaasanik nalillit atorunnaarsitaasarnerat pillugu inatsit (atorunnaarsitsisarnermut inatsit)

Pingaarnertut inatsit nr. 145/1938–imeersoq, inatsisitigut nr. 104/1965–imeersutigut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarpoq.

Kingorna pingaarnertut inatsit Danmarkimut tunngatillugu tallimariarluni allanngortinneqarpoq:

Siullermeertumik allannguneq inatsisitigut nr. 370/1973–imeersukkut pivoq, tassani aktianik atorunnaarsitsisarneq pillugu malittarisassat aktiat pillugit inatsimmut nutaamut nuunneqarmata, pingaarnertut inatsimmi § 16, imm. 3–mi oqaaseq "aktiallu" peerneqarmat. Taamaakkaluartoq aktianut inatsit Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqanngilaq, tak. § 163, taamaattumillu atorunnaarsitsisarneq pillugu inatsisip § 16, imm. 3–anik allanngortitsineq kingorna Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarsimanersoq iluamik ersinngilaq. Tassungali atatillugu oqaatigineqassaaq, inatsimmut nalunaarut nr. 639/1986–imeersoq nalunaarutit.gl–imiimmat, tassanilu allannguut ilaatinneqarluni.

Aappassaanik allannguneq inatsisitigut nr. 620/1977–imeersutigut pivoq, tassani pingaarnertut inatsisip §§ 10 aamma 16, imm. 3 allanngortinneqarmata. Allannguutit Kalaallit Nunaannut toqqaannartumik atortuulersinneqarput, soorluttaaq inatsimmut nalunaarummi nr. 639/1986–imeersumi nalunaarutit.gl–imi takuneqarsinnaasutut ilaatinneqartut.

Pingajussaanik allannguneq inatsisitigut nr. 1082/1995–imeersutigut pivoq, tassani allamut akuersissummik tunniussisinnaatitaaneq justitsministerimit Procesbevillingsnævniut tunniunneqarluni pingaarnertut inatsimmi § 8, imm. 2 allanngortinneqarmat. Allannguut taanna Kalaallit Nunaannut toqqaannartumik atortuulersinneqarpoq.

Sisamassaanik allannguneq inatsisitigut nr. 539/2006–imeersutigut pivoq, tassani eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuinerup digitalinngortinneqarnerata kingunerisaanik ilaatigut atorunnaarsitsisarnermut inatsisip pingaarnertut inatsisaa allanngortinneqarmat. Kunngip peqqussutaatigut allannguutit Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarsinnaapput, tamannali manna tikillugu pisimanani.

Tallimassaanik allannguneq inatsisitigut nr. 205/2019–imeersutigut pivoq, tamannalu umiarsuarni pisinnaatitaaffiit digitalimik nalunaarsorneqartalernerisa kingunerisaannik pilluni. Atorunnaarsitsisarnermut inatsisip pingaarnertut inatsisaata allanngortinneqarnera, kunngip peqqussutaatigut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarsinnaavoq, tamannalumi aamma peqqussutitigut nr. 30/2023–imeersutigut pilluni.

Inerniliineq, Kalaallit Nunaanni aamma Danmarkimi eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuisarnermi systemit assigiinnginnerisa kingunerisaanik nunani taakkunani marluusuni assigiinngissutsit annikitsuinnaasut eqqaassanngikkaanni, atorunnaarsitsisarnerup inatsisitigut malittarisassiuunneqarnera Kalaallit Nunaanni aamma Danmarkimi assigiilluinnangajammata uppersarnerqarsinnaavoq.

Pinerlineqartunut naalagaaffimmit taarsiissutit pillugit inatsit (pinerlineqartunut taarsiissutinut inatsit)

Pingaarnertut inatsit nr. 277/1976–imeersoq, kunngip peqqussutaatigut nr. 472/1984–imeersutigut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarpoq. Pinerlineqartut taarsiiffigineqarnissaat qulakkiissallugu inatsit siunertaqarpoq, tamannalu pinerliisup pinerlineqartumut taarsiissuteqarnissaminik pisussaaffeqarneranik naalagaaffiup akisussaaffimmik tigusineratigut qulakkeerneqarluni.

Inatsit Danmarkimut tunngatillugu arlaleriarluni allanngortinneqarsimasoq pineqarpoq. Taamaalilluni inatsisip 1976–imeersup atortuulersinneqarneraniilli inatsit katillugit 16–eriarluni allanngortinneqarsimavoq.

Taamaallilluni inatsimmi nr. 233/1985-imeersumi allannguut kunngip peqqussutaatigut nr. 1197/1995-imeersutigut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarpoq. Allannguutip kingunerisaanik, pinerlineqarsimatilluni inatsimmi 1976-imi naalagaaffiup taarsiissuteqartarneranit, pinerlineqartoq taarsiissutissaq missiliorlugu inatsisitigut piumasaqartoqarsinnaalerpoq. Taassumap saniatigut annikitsutigut allannguuteqarpoq.

Inatsimmi nr. 463/2001-imeersumi allannguut kunngip peqqussutaatigut nr. 1148/2004-meersutigut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarpoq. Sillimmasiissutitigut matussutit il.il. taarsiissutissamit allannguutip ilanngaatineqarsinnaalersippai, soorluttaaq piaartumik politiinut unnerluutiginninneq pillugu piumasaqaatit annikitsumik sakkukillineqartut.

Inatsimmi nr. 112/2012-imeersumi allannguut kunngip peqqussutaatigut nr. 250/2017-imeersutigut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarpoq. Qanilleqqusinnginneq pillugu inatsit unioqqutinneqarsimatillugu taarsiiffigineqarsinnaanissamut allannguut periarfissiivoq.

Inaarutaasumik inatsimmi nr. 412/2011-meersumi, inatsimmi nr. 140/2018-imeersumi kiisalu inatsimmi nr. 486/2019-imeersumi allannguutit kunngip peqqussutaatigut nr. 2461/2021-meersutigut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarput. Ajoquserneqartoq 18-it inorlugit ukioqartilluni pinerlineqarsimatillugu, naalagaaffimmit taarsiiffigineqarnissamut periarfissap annertusissallugu, inatsisini taakkunani pingasuusuni allannguutit pingaartumik siunertaqarput.

Taamaallilluni allannguuterpaaloqarpoq Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarsimanngitsunik. Allannguutit taakkua ilaat suliniutinut Danmarkimi pissutsinuinnaq tunngasimapput, soorlu assersuutigalugu inuup pillaatissinneqarsinnaanermi ukiuisa ammut killingat allanngortinneqarmat, pinerlineqartunut taarsiissutitut inatsit allanngortinneqartariaqarsimanerani. Oqaatigineqassaaq, inatsisip oqaasertaa Kalaallit Nunaanni aamma Danmarkimi assigeeqqissaanngimmata, taamaakkaluatorli oqaatigineqassaaq, aalajangiinissami sinaakkutit malittarisassiuunneqarnerat assigiimmata.

Aningaasartuutit tamaasa ilannguteerlugit angalanerit, angalanerillu katitikkat pillugit inatsit.

Inatsimmi nr. 1666/2017-imeersumi § 43 naapertorlugu, kunngip peqqussutaatigut inatsit Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarsinnaavoq. Tamannali manna tikillugu pisimanani.

Tamanna pillugu aningaasartuutit tamaasa ilannguteerlugit angalanerit isumaqatigiissummik atsioqatigiissutigineqarneri aningaasaatit, pigisallu

aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermi malittarisassat nalinginnaasut Kalaallit Nunaanni atuuttut atuullutik.

Soraarninngornissamut aningaaserivinni katersaqarnermi innuttaasunut inatsiseqarnermi pissutsit ilaat il.il. pillugu inatsit (soraarninngornissamut katersat pillugit inatsit)

Pingaarnertut inatsit nr. 293/1996–imeersoq kingusinnerusukkut arlaleriarluni allanngortinneqartoq Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqanngilaq.

Soraarninngornissamut katsersat pillugit inatsit innuttaasunut inatsiseqarnermi tunngaviit ilaat, sillimmasiissutitut inatsimmeereersunik inatsisinik tunngavissaqartilerpaa. Akileraartarnermut inatsiseqarnermi malittarisassanut inatsit attuumassuteqarpoq.

Tunisassianut akisussaaffiginninneq pillugu inatsit

Pingaarnertut inatsit nr. 371/1989–imeersoq, Danmarkimi oqartussat eqqaaneqaratik Kalaallit Nunaanni oqartussat eqqaaneqarlutik inatsiseqarnermi soqutaanngitsunik annikitsunik allannguuteqarluni, kunngip peqqussutaatigut nr. 900/2004–meersutigut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarpoq.

Kingorna Danmarkimut tunngatillugu pingaarnertut inatsit inatsisitigut nr. 1041/2000–imeersutigut, inatsisitigut nr. 541/2006–imeersutigut aamma inatsisitigut nr. 523/2007–imeersutigut pingasoriarluni allanngortinneqarpoq, allannguutilli taakkua arlaannaalluunniit Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnikuunngillat, naak tamatumunnga inatsisitigut tunngavissaqaraluartoq. Inatsisitigut allannguutit taakkua ilaatigut pingaarnertut inatsimmi § 3, imm. 2–mi ilaatitsinnginneq atorunnaarsinneqarpoq, taassumallu kingorna nunalerinnermit, uumasuteqarnermit, aalisarnermit aamma piniarnermit tunisassiani ajoqusernerit tunisassianut akisussaaffiginninnerup malittarisassiunneqarneranut ilaatinneqaratik. Taassumap saniatigut tunisassiat ajoquserneritut akunnermiliullutik niuertut akisussaaffii, pisussaaffiilu eqqarsaatigalugit aamma allannguiffigineqarnikuupput. Allannguutilli taakkua Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnikuunngillat, taamaattumillu suliassaqaarfimmi tassani inatsisitigut naligiimmik inissisimasoqanngilaq.

Taamaalilluni inatsit 1989–imeersoq Kalaallit Nunaannut atuuppoq, inatsisilli atuuffiata avataani tunisassiaq ajoquserpat, inatsisilerinnermi pilersinneqarsimalluni inatsisitigut malittarisassiunneqanngitsumik tunisassiamut akisussaaffeqarnermit, tunisassianullu akisussaaffiginninneq pillugu inatsiseqarnerup malittarisassiunnerata eqqaani atuuttumit qularnanngitsumik matussuserneqarsinnaassalluni.

Inatsisitigut ajornartorsiut paasiuminaassinnaasoq pineqarpoq, taamaattumillu taassumap saniatigut tunisassianut akisussaaffiginninneq pillugu inatsisitigut atuagaateqarneq innersuussutigineqarluni.

Kingusinaarluni akiliinermi erniat pillugit il.il. inatsit (ernianut inatsit)

Ernianut inatsisip pingaarnertut inatsisaa inatsit nr. 638/1977-imeersoq, kunngip peqqussutaatigut nr. 350/1980-imeersutigut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarpoq. Pisinermi isumaqatigiissutitut inatsimmi, akiitsunut uppersaatinut inatsimmi il.il. kingusinaarluni akiliinermi ernialuunneqartartut inatsimmi ataatsimi ataatsimoortissalugit ernianut inatsit ilaatigut siunertaqarpoq. Kingorna ernianut inatsit Danmarkimut tunngatillugu arfineq-marloriaq allanngortinnqarpoq:

Siullermeertumik allannguneq inatsisitigut nr. 618/1984-imeersutigut pivoq, tassani pingaarnertut inatsisip § 5-iani ernianut akigititaq nutaaq atuutsilersinneqarmat. Qaqugukkulluunniit pisortatigoortumik erniaritittagaq 2 procentimik ilallugu ukiumoortumik ernialersuinani, tassanngaanniit 6 procentinik ilaneqartalertussanngorpoq. Inatsimmut allannguut taanna kunngip peqqussutaatigut nr. 548/1986-imeersutigut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarpoq.

Aappassaanik allannguneq inatsisitigut nr. 1098/1994-imeersutigut pivoq, tassani atuisunut piunasaqaat nutaaq pingaarnertut inatsisip § 7-iani ilanngunneqarmat, taamaalillunilu akiitsortoq, atuisuusoq annertunerusumik illersorneqalerluni.

Pingajussaanik allannguneq inatsisitigut nr. 462/2001-imeersutigut pivoq, tassani nukingisaarutitut akiliisitsiniarnermi akitsuutitut ersarinnerusumik malittarisassat ilaatigut atuutsilersinneqarmata.

Sisamassaanik allannguneq inatsisitigut nr. 379/2002-meersutigut pivoq, tassani EU-mi malitassap atuutsilersinneqarneranut atatillugu allannguutit annertuut arlaqartut atuutsilersinneqarmata. Annertuumik allannguutini taaneqarsinnaasoq tassaavoq, Inatsisip § 5-iani erniamut akigitaq allanngortinneqartoq ukiumut marloriarlugu nutarterneqartalersussaq, soorluttaaq akiliisitsiniarnermi aningaasartuutit aamma akileeqqusilluni nukingisaarutit §§ 9 a-mi aamma 9 b-mi ersarinnerusumik malittarisassiuunneqartut.

Tallimassaanik allannguneq inatsisitigut nr. 554/2005-imeersutigut pivoq, tassani piffissaagallartillugu akiliinnginnermi ernialuunneqartartoq ernianut inatsisip § 8 a-ni malittarisassaq nutaaq ilanngunneqarmat.

Arfinilissaanik allannguneq inatsisitigut nr. 523/2007-imeersutigut pivoq, tassani ilaatigut § 7, imm. 4 annikitsuinnarmik allannguiffigineqarmat.

1994–imit 2007 tikillugu allannguutitut inatsisit tamarmik kunngip peqqussutaatigut nr. 991/2011–meersutigut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarput, tassanili assersuutigalugu inatsisip § 1, imm. 5–iani oqaasertaliussap allaaneruneratigut annikitsuinnarnik allaanerussuteqarluni.

Pingaarnertut inatsit kiisalu inatsimmut allannguutit siuliani taaneqartut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqartut, inatsimmut nalunaarummi nr. 1075/2015–imeersumi ataatsimoortinneqarput.

Oqaatigineqassaaq, kingorna inatsisitigut nr. 1244/2012–imeersutigut ernianut inatsimmut inatsit allannguut nutaaq atortuulersinneqarmat. Inatsimmut allannguut taanna ullumikkut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqanngilaq, naak allannguutitut inatsimmi tassunga tunngavissaqaraluartoq. Taamaakkaluartoq allannguutitut inatsit arlalinnik annertuumik allannguuteqarpoq, taakkunanngalu pingaartumik inatsimmi § 5–imi ernianut akigititamut allannguut, 7 procentinit 8 procentinut qaffaataasoq eqqaaneqarsinnalluni. Taamaalilluni allannguut taanna, allannguutillu allat Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnikuunngillat, taamaattumillu ernianut inatsit eqqarsaatigalugu Kalaallit Nunaanni aamma Danmarkimi assigiinngissuseqarluni.

Umiiarneq pillugu inatsit

Inatsit nr. 163/1895–imeersoq, kingorna arlalinnik allannguutitaqartoq Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnikuunngilaq.

Illumik piffissami aalajangersimasumi, piffissami sivilisunerusumi attartorsinnaanermik il.il. isumaqatigiissuteqarsinnaaneq pillugit inatsit (illumik attartorsinnaaneq pillugu inatsit)

Inatsit nr. 102/2011–meersoq Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnikuunngilaq, naak inatsip § 22, imm. 2–a malillugu tamanna periarfissaagaluartoq.

Tamanna pillugu isumaqatigiissutinut Kalaallit Nunaanni inatsisit malillugit suliarineqartussani, illumik piffissami aalajangersimasumi il.il. attartorsinnaanermik isumaqatigiissuteqarsinnaaneq pillugu malittarisassat, atuisunut inatsiseqarnermi nalinginnaasumik malittarisassani nassaarineqartariaqarput.

Akiliisitsiniartarneq pillugu inatsit

Pingaarnertut inatsit nr. 319/1997–imeersoq, kingornalu allannguuteqartoq Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnikuunngilaq.

Tamanna pillugu pisassarisanik akiliisitsiniartarfikoorlugu akiliisitsiniartarnermut tunngasoq malittarisassiuunneqarnikuunngilaq, Danmarkimilu

akiliisitsiniartarfinnut piginnaatitaaffeqartitsinermik aaqqissuussaq taamatulli atuutigani.

Tamanut ammassumik katersuinerit pillugit inatsit

Katersuiniarnermut inatsit 2014-imeersoq, kingorna allannguutitaqartoq massakkut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnikuunngilaq, naak tamanna pingaarnertut inatsimmi aamma allannguutitut inatsisini periarfissaagaluartoq.

Taamaalilluni tamanut ammassumik katersuinerit pillugit pingaarnertut inatsit nr. 287/1971-imeersoq Kalaallit Nunaannut atuuppoq. Pingaarnertut inatsit taanna kiisalu kingorna allannguutitut inatsit nr. 502/1980-imeersoq kunngip peqqussutaatigut nr. 99/1982-imeersutigut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarput, tassanili katersuiniarnermut inatsisip § 7, imm. 3 aamma 4 minillugit, soorluttaaq Kalaallit Nunaanni katersuiniarneq pillugu nalunaarut 16. juni 1954-imeersumi, kingorna allannguutitaqartumi malittarisassat ammassumik agguaassinermi attatiinnarneqartut.

Katersuiniarnermut inatsisip § 7, imm. 3 aamma 4-aa Kalaallit Nunaannut atuutsinneqannginnerat, kingorna kunngip peqqussutaatigut nr. 275/1995-imeersukkat atorunnaarsinneqarpoq.

Oqaatigineqassaaq, kingorna inatsimmut allannguut nr. 229/2000-imeersoq, tamanut ammassumik katersuiniarnermi peqquserlulluni spil-inut inerteqquteqarnermik malittarisassaqaalersoq Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnikuunngimmat, naak allannguutitut inatsit taanna tamatumunnga tunngavissaqaraluartoq.

Akisussaaffigalugu pineqaatissinneqartarnerup Danmarkimi atorunnaarsinneqarnerata malitsigisaanik inatsisitigut nr. 280/2001-imeersutigut allannguut allat Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnikuunngilaq, aammami allannguutitut inatsimmi tassani tamanna periarfissaanngilaq.

2. Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermi inatsisit, isumaliutissiissut malillugu § 4 malillugu toqqaannartumik tiguneqarsinnaasut

Isumaliutissiissummi qupperneq 147-mi tulluuttutut allassimavoq:

" Suliassa qarfiit minnerusut arlaqartut bilagimi ilaanngillat. Assersuutigalugu ilaatigut tassaapput pigaartoqartarnermut tunngasut, qimaannakkat nassaat, aningaasanoortarfiit, kikkulluunniit nuannaarniartarfii, katersuiniarnerit, atornikuerniarfiit, elektroniskimik atsiorderit aammalu innuttaasut piareersimatitaasut ilaasa sinneri. Kalaallit Nunaanni namminersorlutik oqartussat

suliassaqarfinnik tamakkuninnga tiguserusuppata siunnersuummi § 4 naapertorlugu tamanna pisinnaavoq”.

Taamaalilluni isumaliutissiissut malillugu inatsisit namminersorneq pillugu inatsimmut ilanngussani ilaangillat, taamaalillunilu inatsimmut ilanngussami, nalunaarsugaq 1, naqinneq d-mi ilaanatik.

Inatsiserpaaluit aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnerup aamma pisortani inatsiseqarnerup killinginiipput. Taakkua ataani taaneqassapput.

Qimaannakkat nassaar pillugit inatsit

Inatsit nr. 146/1952-imeersoq, kingorna allannguutilik Kalaallit Nunaannut atuutinngilaq.

Nunatta Eqqartuussisuuneqarfia 1994-imi septembarip 17-iani aamma kingusinnerusukkut 1998-imi juulip 10-ani eqqartuussinermigut (F 275/96 aamma F 276/96) aalajangerpaa, Qimaannakkat pillugit Malittarisassat 1929-mi marsip 19-ianeersut Kalaallit Nunaannit sulii atuuttut.

Atornikunik niuernerq kiisalu tammarnaveeqquserlugit aningaasanik attartortitsineq pillugit inatsit

Pingaarnertut inatsit nr. 223/1966-imeersoq, kingorna allanngortinneqartoq Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnikuunngilaq, naak inatsisip § 19-ia tamatumunnga tunngavissiigaluartoq.

Inatsisip atortuulersinneqarsimannginneratigut akuersissuteqartarnermi aqqissuussineq Kalaallit Nunaannut atuutinngilaq, taamaalillunilu inatsisip iluani kinaluunniit tammarnaveeqqusiilluni aningaasanik taarsigassarsisitsisarnermik imaluunniit atornikunik niuernerfik ingerlatsisinnaassalluni.

Akitsorterussinermik aqutsisulerluni tamanut ammasumik akitsorterussineq pillugu inatsit (akitsorterussinermik aqutsisulerluni akitsorterussinermut inatsit)

Inatsimmut nalunaarut nr. 191/1986-imeersoq Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqanngilaq, tamanna inatsimmi kiisalu allannguutitut inatsimmi tunngavissaqanngimmat.

Taamaalilluni akitsorterussinermik aqutsisulerluni inatsisitigut periarfissaasoq Kalaallit Nunaanni atuutinngilaq.

Elektroniskimik atsiornertit

Inuunnaat aamma suliffeqarfinni assigisaannilu sulisunut pisortatigoortumik digitalimik atsiornertalimmik NemID-mik pilersitsisarneq pillugu inatsisip Kalaallit

Nunaanni atuutilersinneqarnissaannik peqqussut nr. 1484, 11/12/2018-imeersoq kingullertut atortuulersinneqarpoq, taannalu MitID aamma NemLog-in pillugit peqqussummit nr. 2090, 23. november 2021-meersumit taarserneqarluni.

Taassumap kingorna tassuunatigut Kalaallit Nunaanni aamma Danmarkimi inatsisitigut inissisimanerit assigiittorujussuupput.

3. Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermi inatsisit, Kalaallit Nunaannut attuumassuteqartut.

Aqqusinertigut angallanneq pillugu inatsit.

Aqqusinertigut angallanneq pillugu inatsimmi aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarninnaq, matumani aqqusinertigut angallannermi ajoqusiinerit ilanngullugit, matumani saqqummiussinnermi soqutiginaateqarput. "Aqqusinertigut angallannermut tunngasoq" NI-ip inatsimmut ilanngussaani, nalunaarsugaq I, naqinneq c-p ataaniippoq.

Kalaallit Nunaannut tunngatillugu immikkut aqqusinertigut angallannermut inatsiseqarpoq, inatsit nr. 832, 18. december 1991-imeersutigut, kingornalu inatsisitigut nr. 497, 17. juni 2008-meersutigut (aamma kingorna inatsimmut nalunaarutitigut nr. 995, 26. oktober 2009-meersutigut) allanngortinneqartoq. Allanguutissarpaaluit suliarineqarput, taakkuali inatsimmi aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermut attuumassutissaqarsorineqaratik. Saqqummiussinnermut matumunnga attuumassuteqartunik inatsit pigisanut, inunnullu ajoqusiinnermut, sillimmasiissutitut tunngasut il.il. imaqarpoq.

Imarsiorneq pillugu inatsit.

Imarsiorneq pillugu inatsimmi aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarninnaq, matumani assartuussinnermi akisussaaffik pillugu malittarisassat ilanngullugit, matumani saqqummiussinnermi soqutiginaateqarput. "Umiarsuarnik nalunaarsuineq aamma imarsiornermi inatsiseqarnermut tunngasut" NI-ip inatsimmut ilanngussaani, nalunaarsugaq II, naqinneq 21-p ataaniipput.

Imarsiornermut pingaarnertut inatsit nr. 170/1994-imeersoq kiisalu inatsisitigut nr. 205/1996-imeersutigut allanguut, kunngip peqqussutaatigut nr. 8/1996-imeersutigut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarpoq. Kingorna imarsiornermut inatsisip §§ 164-ia aamma 510-512-ia, kunngip peqqussutaatigut nr. 607/2001-imeersutigut Kalaallit Nunaannut atorunnaarsinneqarput, tamannalu inatsimmik nr. 900/1998-imeersumik atortuulersitsinerulluni.

Imaani ajunaarnikkut ajoqusernerit, assartuisup akisussaaffii, nassiussat ajoquserneri, umiarsuaatillit akunnerini pissutsit, sillimmasiissutit, taarsiissuteqarnissamut killissarititaq il.il. pillugit aalajangersakkat attuumassuteqartut inatsimmi atortuulersinneqartumi allassimapput.

Inatsisitigut nr. 394/1996-imeersutigut, inatsisitigut nr. 901/1998-imeersutigut, inatsisitigut nr. 228/1999-imeersutigut, inatsisitigullu nr. 106/2001-imeersutigut allannguutit, Kalaallit Nunaanni pissutsit immikkut ittut allannguutitalugit, kunngip peqqussutaatigut nr. 609/2001-imeersukkut Kalaallit Nunaannut aamma atortuulersinneqarput.

Inatsisitigut nr. 228/1999-imeersutigut imarsiornermut inatsimmut allannguutit ilaat, kunngip peqqussutaatigut nr. 911/2003-meersutigut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarput.

Inatsit nr. 886/1997-imeersoq aamma inatsit nr. 1172/2003-meersoq, kunngip peqqussutaatigut nr. 217/2005-imeersutigut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarput.

Taassumap kingorna inatsit nr. 1546/2017-imeersoq, imarsiornermut inatsimmi nr. 14/1997-imeersumi allannguutit ilaat, inatsit nr. 900/1998-imeersoq, inatsit nr. 106/2001-imeersoq inatsisitigut nr. 1348/2012-imeersutigut allanngortinneqartoq, imarsiornermut inatsimmi nr. 599/2005-imeersumi allannguutit ilaat, imarsiornermut inatsimmi nr. 538/2006-imeersumi allannguutit ilaat, imarsiornermut inatsimmi nr. 349/2007-imeersumi allannguut, inatsit nr. 493/2010-meersoq, imarsiornermut inatsimmi nr. 251/2011-meersumi allannguutit ilaat, inatsit nr. 457/2011-meersoq, imarsiornermut inatsimmi nr. 249/2012-imeersumi allannguutit ilaat, inatsit nr. 1231/2012-imeersoq, imarsiornermut inatsimmi nr. 1384/2012-imeersumi allannguut ataaseq, imarsiornermut inatsimmi nr. 618/2013-imeersumi allannguutit ilaat kiisalu inatsit nr. 619/2013-imeersoq kunngip peqqussutaatigut nr. 782/2018-imeersutigut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarput.

Tamanna tunuliaqutaralugu imarsiornermut inatsimmut peqqussummut nalunaarut ataatsimoortoq, nalunaarutitigut nr. 827/2019-imeersutigut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarpoq.

Peqqussummut nalunaarutip taassumap atortuulersinneqarneratigut inatsit nr. 526/2006-imeersoq, inatsit nr. 400/2016-imeersoq, inatsit nr. 1546/2017-imeersoq, inatsit nr. 1548/2017-imeersoq, inatsit nr. 139/2018-imeersoq, inatsit nr. 205/2019-imeersoq kiisalu inatsit nr. 569/2022-meersoq kunngip peqqussutaatigut nr. 30/2023-meersukkut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarput. Allannguutit taakkua digitalimik umiarsuarnik nalunaarsuisinnaanermik il.il. periarfissiipput.

Takuneqarsinnaasutut imarsiornermut inatsisip Kalaallit Nunaannut atortuulerinneqarnera paasiuminaattumik ingerlasimasoq pineqarpoq, taamaattumillu inatsimmut allannguutit ataasiakkaat imarisaat pillugit imarsiornermut inatsimmi atuagaateqarneq innersuussutigineqarluni. Kalaallit Nunaanni aamma Danmarkimi malittarisassiuussineq allaanerussutitaqarpoq, tamannalu pingaartumik nunani assigiinngitsuni oqartussat assigiinngitsut piginnaatitaaffilerneqarsimanerini patsiseqarnerulluni. Oqaatigineqassaaq, assartuineq pillugu inatsiseqarnermi isumaqatigiissutit aamma IMO-p inassutai imarsiornermut inatsisip annertuutigit naammassimmagit, taamaattumillu imarsiornermut inatsimmi malittarisassiuussinerup annersaa nunat assigiinngitsut malittarisassaannut assingusorujussuullutik.

4. Aningaasaatit, pigisallu aningaasanik nalillit pillugit inatsiseqarnermi inatsisit Kalaallit Nunaannut attuumassuteqanngitsut.

Nunat assigiinngitsut akornanni assartuivinni assartuinissaq pillugu isumaqatigiissutit pillugit inatsit (CMR-inatsit)

Pingaarnertut inatsimmi nr. 47/1965-imeersumi imaluunniit kingorna inatsimmut allannguutini killeqarfinnut aalajangersagaqanngilaq. Nunat killeqarfii aqqusaarlugit lastbilinik assartuineranut CMR-inatsit atuuppoq. Taamaalilluni CMR-inatsit Kalaallit Nunaanni atuutinngilaq.

Eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuineq pillugu inatsit (eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuineranut inatsit)

Eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuineq pillugu inatsit Kalaallit Nunaannut atuutinngilaq, tak. inatsimmi § 54, oqaaseqatigiit siulliit. Tamannali qularnaversuisarneq pillugu Kalaallit Nunaannut inatsimmik, kingusinnerusukkut allannguutitalimmik atortuulersitsisimaneranut atasutut isigineqassaaq. Inatsit taaneqartoq siuliani sammineqarpoq.

Aqqusinernut pisinnaatitaaffiit pillugit inatsit (aqqusinernut pisinnaatitaaffinnut inatsit)

Aqqusinernut pisinnaatitaaffiit pillugit pingaarnertut inatsit nr. 143/1938-meersup kunngip peqqussutaatigit Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarsinnaanissaa, inatsisitigit nr. 1101/1994-imeersutigit tunngavissinneqarpoq. Tamanna maanna § 6 naapertorlugu pisinnaavoq.

Inatsisitigut tunngavik taanna atorneqarnikuunngilaq. Inatsit eqqartuussivikkoortumik nalunaarsuisarnermut, Kalaallit Nunaannili inuinnaat aqqusinernik pigisaqannginnerinut atasutut isigineqassaaq.

Pigisanik aalaakkaasumik pisineq pillugu inatsit (pisinermut inatsit)

Pingaarnertut inatsit nr. 344/1959–imeersoq, kingusinnerusukkut allannguuteqartoq Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqanngilaq, tamatumunnga inatsimmut atortussani tunngavissaqanngimmat.

Taamaalilluni nunanit allaneersut Danmarkimi pigisanik aalaakkaasunik pisinissaannut inatsit killiliisoq, Kalaallit Nunaannut atuutinngilaq.

Nunani nakkutilliineq pillugu inatsit

Pingaarnertut inatsit nr. 6/1931–meersoq, kingorna allannguuteqartoq Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqanngilaq.

Nunaatit, stamhusit, fideikommisgodsit kiisalu fideikommisit aningaasaataasa illut tunineqarsinnaaneritut ikaarsaarnemat pillugit inatsit (nunaatinit ikaarsaarnermut inatsit)

Pingaarnertut inatsit nr. 563/1919–imeersoq, kingorna allannguuteqartoq Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqanngilaq.